

Ročník XVII, 1/2017

**Hrádecké
noviny**

**Gródeckie
nowości**

...rozděleni z dmi, spojeni srdci...

Slovo starosty

Přírodě naproti

Vážení spoluobčané, rok 2017 vstoupil do své květnaté a životem hýřící fáze. Začaly práce na polích, sadech i zahradách. Všude se ozývá ptačí zpěv. Kdo má vytríbené smysly na přírodní bohatství, může na každém kroku vidět tu nádhru.

Častým tématem rozhovorů o Hrádku bývá prostředí, ve kterém žijeme. Občané, až na výjimky, tuto oblast považují za silnou stránku naší obce. Kromě nevzhledného dopravního koridoru máme v obci velmi krásnou přírodu, na což jsme patřičně hrdí. Svědčí o tom hojná přítomnost našinců na turistických stezkách, houbařů v lesních tišinách a procházejících se pejskařů. Zejména procházky kolem Olzy a na Filipku jsou velmi oblíbené.

Opět jsme umístili na 40 ptačích budek na nejrůznější místa na okrajích lesů a břehů našich potoků. Už jich máme na 250. Opravili jsme a znovu nainstalovali za asistence dětí našich škol čapí hnízdo. Ne a ne se čapí návštěvy dočkat. Letos jsme udělali neobvyklou věc. Odebrali jsme několik vzorků vody našich pramenů u studánek a získali tak zajímavé poznatky o čistotě těchto zdrojů vody. Studánky budou v průběhu roku doplněny o ochranné stříšky. Podrobnější články o hrádeckých studánkách zamýšlíme zveřejňovat v příštích vydáních Hrádeckých novin. Plánujeme takto systematicky vylepšovat další prameny, proto bychom uvítali vaše podněty, pokud o pramíncích na území Hrádku víte.

Chtěli jsme vás začátkem jara malinko překvapit, a proto jsme na podzim osadili ostrůvky u chodníku v centru obce cibulnatými rostlinami (narcisy a šafrány), ale výsledek nebyl moc působivý. Uvidíme v příštím roce. Loni jsme založili malou skalku na křižovatce u PZKO. Rostliny nebyly odcizeny a úspěšně přezimovaly. Očekáváme, že se rozrostou a celý rok vás budou oblažovat svými rozličnými květy.

Již druhým rokem, společně s rodiči sadíme stromy našim nově narozeným dětem. Tentokrát to bylo v lokalitě pod kostelem. Přibylo tam 16 okrasných jasanů a javorů. Pokud se jim bude dařit, vytvoří časem úhledný hájek, kam umístíme pár lavi-

Letošek lze s nadsázkou označit jako přístřeškový rok.

ček pro tiché posezení. Loni se nám při výsadbě Aleje života příliš nedařilo. Z 30 vysazených ořešáků jich 20 uhynulo. Ale už byla provedena náhradní výsadba a ořechovou alej máme zase kompletní.

Prokoukne i náš parčík. Růžový tunel se má čile k světu. Bude však trvat několik let, než se rozvine v plné parádě. Bylo založeno vřesoviště i bylinkový labyrint. Vyměněno opotřebované dětské hřiště. Podél východní stěny železničního koridoru bylo vysazeno 60 popínavých přísavníků, které by měly časem obalit celou bariéru do kompaktní listové stěny.

Byla zvelebena lokalita Girov. Už z okraje lužního lesa vykukuje 8 přístřešků a je dokončován devátý, centrální. Přibylo ohniště s lavičkami. Podařilo se nám opodál vysadit 7 vzácných jilmů horských.

Nově založený girovský vrbový sad nám trochu okousala zvěř, ale košíkářské vrby se i tak mají čile k světu. Přírodní lokalitu zkrášlí ptačí pozorovatelná a naučná stezka, pokud na tento projekt získáme dotaci. Doporučuji všem, kteří v dnešní uspěchané době hledáte klidné místo k relaxaci, či byste chtěli jen tak lehce vyčistit hlavu abyste vyzkoušeli pobýt alespoň hodinku v našem kouzelném Girově.

Letošek lze s nadsázkou označit jako rok přístřešků. Kromě těch dokončených v Girově vyrostle ještě jeden v obecním lomu pod Vilou. Další přístřešek byl postaven v ovocném sadu v areálu Centra volného času. Je spojen se stodolou, ve které byla malá místnost adaptována na kuchyňku. Vzniklo tak zázemí pro posezení v přírodě u krbu, vhodný prostor k tradičním smažením vaječnic apod. Tímto investičním záměrem chceme vylepšit podmínky pro organizování klubových činností na čerstvém vzduchu.

A konečně, mohutný dřevěný přístřešek, pracovně nazývaný „wiata“, vyrostle do konce května vedle hřiště v areálu TJ Sokol Hrádek. Zde bude mít střechu nad hlavou, v rámci kulturních a sportovních akcí, cca 100-130 lidí. Na tento dvouetapový projekt, který realizujeme spolu s naší partnerskou obcí Skoczowem, jsme získali dotaci z Fondu mikroprojektů česko-polské přeshraniční spolupráce.

Vážení spoluobčané, máme i několik dalších záměrů a nápadů, jak ozvláštnit naše veřejná prostranství a okolí našich komunikací, podporujících pozitivní vztah člověka k přírodě, ale protože úvodník je již naplněn, popíšeme je podrobněji v příštím čísle Hrádeckých novin. Jakékoliv vaše návrhy, jak náš krásný Hrádek ještě více zvelebit jsou velmi vítány. Neváhejte nám je prozradit!

Robert Borski

Foto: Robert Borski

HRÁDECKÉ NOVINY – periodický tisk územního samosprávného celku, obce Hrádek (IČ 00535958, www.obechradek.cz). Adresa vydavatele: Obecní úřad Hrádek, Hrádek 352, 739 97 Hrádek. Vychází čtvrtletně pod ev. č.: MK ČR E 12341 v nákladu 800 ks. Tisk a prepress: A8REKLAMA kreativ, s. r. o., Bystřice 1261, 739 95 Bystřice. Uzávěrka redakčních materiálů pro červencové číslo je 30. června 2017. Odpovědný redaktor (a příjemce inzerce): Martina Škanderová, tel.: 601 383 111, 605 051 867, e-mail: zpravodaj@obechradek.cz. Příští číslo vyjde v červenci 2017. Foto na titulní straně: Bogdan Kaleta

ISNO se v Hrádku prosadilo

Inteligentní systém nakládání s odpady čili ISNO se nazývá inteligentní proto, protože šetří náklady občanovi i obci. Odpad je likvidován mnohem efektivněji než doposud. V systému máme v současnosti evidováno 55 % domácností. Ty, které se přihlásily v průběhu roku 2016 se letos přesvědčí, zda se jim to vyplatilo. K přihlášení do systému bylo třeba splnit několik podmínek: zajít na obecní úřad, vyzvednout si přístupové údaje, udělat tzv. inventuru stanoviště a vyplnit odpadový dotazník. To vše elektronicky. Kdo si s internetem nerozumí, tomu problém ochotně vyřeší referentky na úřadě. No a potom jen třídit a třídit a třídit. Do žlutého pytle plasty a drobný kovový šrot, do modrého všechno papírové, bio odpad do kompostu. V této fázi je zde úkon navíc: každý pytel je třeba olepit čárovým kódem. Celou sadu kódů je možné „nafasovat“ na Obci.

Když se třídění provádí důsledně, popelnice na směsný komunální odpad je naplňována velmi zvolna. Každý třídič je poučen, že čím méně svezných popelnic, tím lépe. Proto je vystavuje, až jsou úplně plné.

Uvedu reálný příklad z naší domácnosti. Je nás 7 a dříve jsme vystavovali 2 popelnice co dva týdny. Dnes naplníme jednu za měsíc. Obec platí za svoz každé popelnice, proto v této fázi ušetří. Občan ušetří také, protože vyprodukuje více tříděného odpadu (který lze prodat) na úkor směsného, za jehož uskladnění je nutné rok od roku zaplatit více. Čím více člověk třídí, tím více peněz získá od firmy Ekokom, jako takovou vratku za likvidaci obalů. Pro zajímavost:

Ve srovnání s okolními 16 obcemi byl v roce 2016 Hrádek na 2. místě, hned za Jablunkovem, v množství peněz získaných od Ekokomu na občana. Tyto peníze obec v následujícím roce rozdělí mezi ty, kteří jsou zapojeni v systému. Možná se někomu bude zdát, že je to nespravedlivé, protože ač že také třídí (i když v ISNU zapojen není), slevu na jeho úkor získají sousedé. O důvod víc, aby se do ISNO přihlásil. Mnozí tak učinili začátkem tohoto roku, jakmile se dozvěděli, kolik se dá díky zapojení do systému reálně ušetřit. Opět zdůrazňujeme: slevu na poplatku za odpad v letošním roce dostanou ty domácnosti,

které začaly používat inteligentní systém v roce 2016, a to v závislosti na tom, kolik ekobodů v průběhu tohoto roku získaly. Je v tom roční zpoždění. Kdo se přihlásí v roce 2017, slevu dostane až v roce 2018.

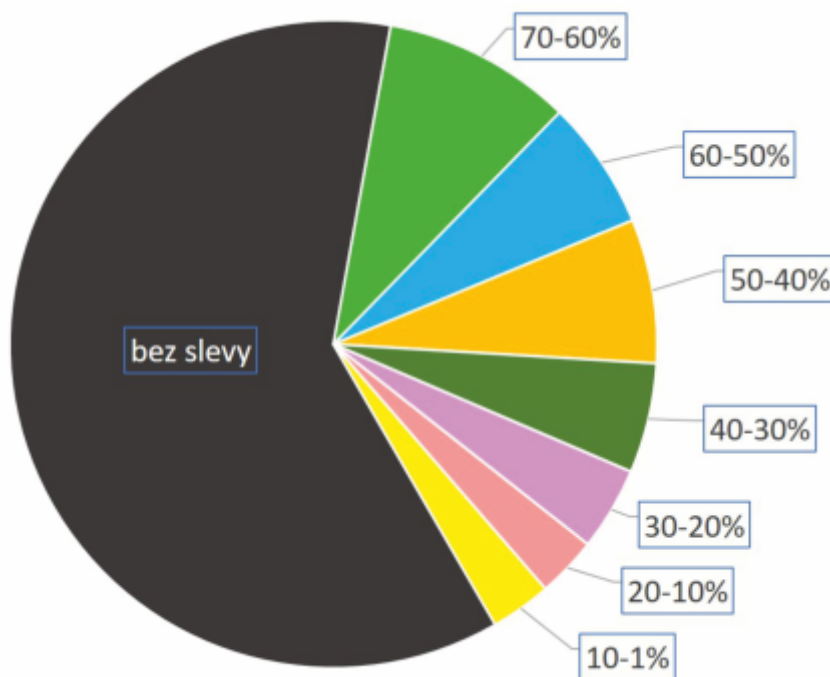
Nyní k tomu nejdůležitějšímu – kdo kolik ušetřil. Počítač automaticky vygeneroval procento slevy podle počtu ekobodů získaných v roce 2016. Rozptyl byl veliký. Nejlepší třídiči ušetřili až 70 % ceny poplatku za odpad. Namísto 540 Kč za rok nyní zaplatí pouze 162 Kč. Ovšem těch se slevou 60 - 70 % byla jenom desetina, jak ukazuje přiložený koláčový graf.

Po ročním vyhodnocení inteligentního nakládání s odpady se zastupitelstvo obce rozhodlo v tomto procesu pokračovat. Je v zájmu obce, aby ISNO fungovalo pro všechny občany. Proto apelujeme, aby se zapojila i druhá polovina hrádeckých domácností. Všem se nám to vyplatí.

RB

Inteligentní odpadový systém v roce 2016 (slevy na poplatku)

výsledek ISNO za rok 2016	
výše slevy	počet domácností
70-60%	50
60-50%	34
50-40%	38
40-30%	29
30-20%	22
20-10%	16
10-1%	16
celkem domácností se slevou	205
nezapojeni	323

Vytrvalý déšť nám akci nepřekazil

Uklizeno! Mysleli jsme si, že vzhledem k počasí nikdo nepřijde. Sešlo se nás v sobotu 8. dubna nakonec 36 dobrovolníků. Uklidili jsme známá místa. Odpadků je každoročně míň a míň. To je dobře.

Neměli jsme možnost akci přesunout na jiný termín, neboť tento víkend byly Velikonoce a další sobotu Běh Hrádkem. Děku-

jeme všem brigádníkům za obětavost, se kterou se dali do likvidace odpadu v okolí naší krásné Olzy a turistické stezky ke zvonici, i když lilo jako z konve. Přesto ani někteří rodiče s malými dětmi se nedali odradit a akci „neodpískali“. Organizátoři si této skutečnosti velmi váží. Vyčíslo se až na závěr, při opékání párků, popíjení teplého

čaje a přátelské, stmelující debatě. Úklidy naší obce jsou skvělou příležitostí k seznámení a kultivování mezilidských vztahů. Získáváme tuto zkušenost již řadu let. Tak zase za rok. Snad bude co uklízet.

RB

K ukončení akce vysvitlo i sluníčko

Výsadba stromů pro děti

Letošní, historicky druhé sázení stromů pro děti, organizované obcí, je za námi a vyšlo přímo na apríl – sobotu 1. 4. Tentokrát rodiče, za asistence odbornic ze zahradnictví Kvítko, vysazovali jeden ze tří druhů stromů – javor červeno-lístý, javor mléč, „Cleveland“ nebo jasan úzkolistý, „Raywood“.

V lokalitě u parkoviště pod kostelem tak stojí 16 zdravých stromů, symbolizujících přírůstek 16 dětí, coby nových občánek Hrádku, narozených v loňském roce a na počátku roku 2017. Aby se vědělo, komu strom patří, je každý opatřen cedulkou se jménem dítěte. Jsou řazeny do tří pomyslných řad a daly tak základ myšlenky, mít zde v budoucnu parčík. Teď už jen čekat, až se tráva zazelená a stromy povyroستou.

Maš

Rodiče s dětmi se scházeli kolem druhé odpolední

Sadilo se pod taktovkou odbornic ze zahradnictví Kvítko

Všichni už se těší, až se tráva a stromy zazelenají

Starosta obce ukazuje, jak budou stromy vypadat, až vyrostou

Každý strom má svou speciální cedulku se jménem dítěte

Dechový kvartet z Oldřichovic vyhrával, a tak šla práce od ruky

Slavilo se tím, co ženy milují

V kalendáři existuje množství Mezinárodních dnů, některé jsou věnovány lidem, jiné věcem nebo nějaké události. Zdaleka ne všechny se však slaví, což nebyl případ soboty 4. března, kdy se v Hrádku „ve velkém“ slavil, ač s menším předstihem, Mezinárodní den žen. Myšlenka vytvořit pro ženy slavnost, na které by si odpocínuly od každodenních povinností, se zrodila v hlavách 6 kreativních dam, které se do organizace akce pustily se vsí vervou. A jak to všechno probíhalo?

V rámci nabízených aktivit se 18 smluvených odbornic staralo o zhruba 40 přihlášených svěřenkyň. Tělocvična polské školy zaštitila pohybové aktivity, které začaly ranní jógou a končily odpoledním tanečtějším Port De Bras. Centrum volného času mělo funkci „hýčka-

jící“. Svůj koutek v něm měly šikovné masérky, kadeřnice, manikérky a vizážistky. Česká maiteřinka byla rájem pro vzdělání chtivé – přednášelo se v ní na téma zdravé výživy, duševní harmonie, ale také ty, které milují rukodělné aktivity – malovalo se na trička a pracovalo s keramickou hlinou.

Kolem páté hodiny odpolední se účastnice, které vytrvaly až do konce, sešly v sále Centra u tomboly, dobrého jídla a bláznivé komedie a konec prvního ročníku akce, která už má, díky pozitivním zpětným vazbám, stanovený termín v příštím roce – 3. 3., za námi. Velké díky patří účastnicím, které se svou dobrou náladou a pozitivním přístupem postaraly o perfektní atmosféru, a vedení obce, která akci finančně podpořila.

MaŠ

Koutek krásy v Centru byl nejnavštěvovanějším

Kurz aromaterapie v akci

Vizážistky z Mary Kay se celý den nezastavily

Odpolední cvičení na míčích v tělocvičně polské školy

Čápi mají nový byt

Čápí hnízdo, které máme v obci již několik let, se nám jmeníkům příliší nezamlouvalo. Chodívali si na něj odpočinout, ale ani jednou nezahníždili. Letos jsme inovovali a připravili čápímu páru měkoučké a bytelné hnízdečko. Obrázky zachycují, jak nám hasiči se svou skvělou technikou pomohli hnízdo usadit na sloup. Děti

hrádeckých škol vše pozorně sledovaly a nejen to. Snažily se čápy přivábit písničkou a tanečkem. Je nejvyšší čas, budou tady každým dnem. Starosta slíbil velkou čokoládu tomu, kdo první uvidí čápa na hnízdě a podá o tom hlášení.

RB

Stavělo se s pomocí dětí a za doprovodu tónů harmoniky

Hasiči připravili poslům jara pohodlný příbytek

Komunitní dům seniorů Senior Park Bystřice - možnost bydlení

Byty v lokalitě "Na Křivé" v Bystřici budou v létě dodělány. Vznikne tak Komunitní dům pro seniory Senior Park Bystřice (KoDuS). K dispozici bude 40 bytů o velikosti cca 50 m² s nájemným 57,20 Kč/m² (přibližně 3 000 Kč měsíčně). Byty mají charakter podporovaných bytů zvláštního určení. Nájemcem bytu se může stát pouze osoba ve věku 60 let a více, která je občanem 16 obcí mikroregi-

onu Jablunkovsko, mimo jiné i Hrádku a jejíž měsíční příjem za posledních 12 měsíců před uzavřením nájemní smlouvy není vyšší než 1 násobek průměrné měsíční mzdy. V případě dvoučlenné domácnosti nesmí být v součtu obou příjmů vyšší než 1,2 násobek průměrné měsíční mzdy, která vyplývá ze sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí.

„Žádost o byt v KoDuS“ (dále jen „žá-

dot“) přijímá ode dne 25. 2. 2017 do dne 30. 5. 2017 pronajímatel doručením poštou nebo osobně na adrese Komorní 583/4, 737 01 Český Těšín mezi 8:00 až 16:00 hodinou, doručením do datové schránky: 28scp4x nebo doručením mailem na adresu: jaroslav.zowada@zowada.cz.

RB

Komunitní dům seniorů Senior park

Z předškoláků a žáků prvních tříd se stanou „Malí řemeslníci“

Nedostatek zručných řemeslníků je aktuálním problémem nejen v Moravskoslezském kraji. Nápad vytvořit pro děti kroužek, který podpoří rozvoj dětské zručnosti, se zrodil v hlavě Ing. Petra Vitáska, který projevil ochotu otevřít jej pro předškoláky a žáky prvních ročníků i v Hrádku.

Kroužek odstartuje na konci dubna a děti jej budou moci navštěvovat každou středu a pátek, až do poloviny června, v Centru volného času. Během deseti lekcí se postupně naučí řezat, šroubovat, pilovat a vyrábět nejrůznější výrobky, převážně hračky, které si po každé hodině odnesou s sebou domů. Výsledkem práce pod dohledem zkušeného pedagoga může být například magnetické autíčko na ovládání nebo robot tvořený různými šroubky.

MaŠ

POhádkově TVOřivé Ručky

Od října 2016 do ledna 2017 měly děti možnost navštěvovat v Centru volného času tvořivý kroužek Potvorky. Přihlásilo se 10 odvážných děvčat, která se nebála zkusit vyrábět nové věci nebo vytvořit něco hezkého ze staré ponožky, jogurtového kelímku apod. V podzimním období jsme využili dary přírody a vznikl krásný podzimní věnec. Hodně času zabrala výroba kalendáře, který pak mnozí rodiče našli jako dárek pod stro-

mečkem. Přece jenom vyrobit 12 originálních stránek vyžaduje pečlivou přípravu a trpělivost. Děvčátka prokázala velkou zručnost při šití veselých soviček i při práci s tavnou pistolí. Velký úspěch zaznamenala výroba náušnic a náramků. Malé parádnice navlékaly pro sebe, maminky, babičky a další členky rodiny. Posledním výrobkem bylo malované triko, kde byla znát opravdu velká fantazie holčiček. Sloni, květiny, motýli, sovičky zářili všemi

barvami a jistě dělají velkou parádu ve škole, protože vlastnoručně namalované tričko jistě jen tak někdo nemá.

Malování, kreslení, stříhání, lepení, šití, prostě práce všeho druhu se bude jednou určitě hodit. Jako vzpomínka zůstane hezké dekorace do bytu nebo pokojíčku.

Za hezky strávený tvořivý čas děkuje vedoucí kroužku Monika Ciešlarová

Vedoucí kroužku Monika s dětmi při práci

Hasiči varují

Každý rok na jaře vyjíždí hasiči ke zvýšenému počtu požárů způsobených vypalováním porostů. Letos nabíraly zásahy u hořícího porostu na obrátcích už od začátku března.

Vypalování porostu je zakázáno celoplošně a celoročně, naproti tomu spalování biologického odpadu za splnění daných podmínek povoleno je. Je však nezbytně nutné vzít v potaz i skutečnosti, že v jarním období je vegetace suchá a riziko vzniku požáru s následným nekontrolovatelným šířením do okolí je tedy zvýšené. Každoročně dochází ke zraněním, která mnohdy končí i smrtí. Nejhroženější skupinou, spojenou s touto činností, jsou senioři. Tragické následky mívá ale i spalování porostů shrabaných či různých odpadů. Při silném větru dochází velice snadno k rozšíření ohně mimo ohniště. Hrozí nebezpečí přenesení požáru na jiný objekt nebo plochu se suchou vegetací.

Zákon to zakazuje

V ČR je vypalování porostů zakázáno zákonem. Podle §17 odst. 3 písm. f) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, nesmí fyzická osoba provádět vypalování porostů, jinak se dopustí přestupku podle § 78 odst. 1 písm. s) citovaného zákona. Za tento přestupek lze uložit pokutu do výše 25 000 Kč.

Podmínky pálení biologického odpadu stanoví také jednotlivé obce a lze tak provádět jen na předem připravených

přiměřeně velkých hromadách za trvalé přítomnosti alespoň jedné dospělé osoby a prostředků na prvotní hasební zásah.

Pravidla pálení odpadu

V zájmu bezpečnosti své i druhých proto při pálení biologického odpadu dodržujte tato pravidla:

- velikost hromad klestu po úklidu je nutno volit tak, aby shořely během pracovní směny nebo v době přítomnosti dozoru na místě,
- při náhlém zhoršení počasí (silném větru) pálení ihned přerušete a oheň uhasete,
- místo pro pálení izolujte pruhem širokým nejméně 1 m, kde budou odstraněny hořlavé materiály až na minerální půdu (zeminu),
- místo spalování musíte zabezpečit dostatečným množstvím hasebních látek,
- místo pálení můžete opustit až po úplném uhašení ohně,
- po dobu 5 dnů nebo do vydatného deště místo pálení pravidelně kontrolujte,
- příjezdové cesty k místům spalování nesmí být zataraseny,
- spalovat klest či odpad lze jen v bezpečné vzdálenosti od obytných nebo hospodářských objektů,
- osoba mladší 15 let nemůže odpad spalovat bez přítomnosti osoby starší 18 let, která je spalováním pověřena.

Výtažek z článku *Jarní evergreen: Vypalování trávy (Hasičské noviny 06/2017)*

Bronislav Starzyk

Ilustrační foto

Partnerské obce revitalizují svá centra

Partnerské obce Hrádek a Skoczów zahájily počátkem roku 2017 revitalizaci svých center, s cílem zvýšení vstřebatelnosti česko-polského pohraničí na základě investic do již existujícího kulturně-přírodního potenciálu regionu. Ve Skoczówie byla částečně vyměněna dlažba na historickém náměstí, v Hrádku se revitalizoval obecní park, kde vznikla přírodní didaktická stezka s označenými tabulkami uvádějícími místní byliny a keře. Bylo vybudováno pítko na vodu s napájecím systémem, 20m lanová dráha, nové herní prvky pro děti a tzv. růžová alej – brána z loubí, osázená růžemi.

Projekt Skoczów-Hrádek. Revitalizace centra obce - Zvýšení turistické atraktivity území, registrační číslo CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_010/0000352, je podpořen z prostředků Fondu mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński, v rámci operačního programu Interreg V-A 2014 – 2020 Česká republika – Polsko a spolufinancován Evropským fondem pro regionální rozvoj.

Povodně v Hrádku

Olza v Hrádku tvoří hluboký kaňon, který dokáže pojmout obrovské množství vody. Je to užitečné zejména při povodních. Díky tomu je riziko povodňových škod způsobených řekou minimální.

Paseku, jak již ze zkušeností víme, dělají spíše potoky, které se vlévají do kanalizačního potrubí pod koridorem. Vstupy do potrubí jsou chráněny mřížemi, které se při prudkých návalech vody zanesou, ucpou prostor před šachtou a voda se v mžiku rozlívá do okolí. Jedná se o tři bezejmenné potůčky: první teče na hranici areálu TJ Sokol Hrádek, druhý se vlévá do potrubí u vlakové zastávky a třetí teče kolem cesty pod vilou a vyústí u nedalekého parkoviště. Jeden z těchto potoků před jeho rozdělením, v roce 2012 nadělal škody během povodní o dva roky dříve rovněž v lokalitě Záplotí.

Jak případným problémům předejít? Předně je třeba často kontrolovat mříže během prudkých lijáků, což je ošetřeno, a pak je důležité čistit koryta potůčků od větví. Ta-

ké je třeba eliminovat riziko spláchnutí pokosené trávy na polích, které tyto toky odvodňují. O to by měli dbát majitelé příslušných pozemků.

Co se týče povodňové situace na řece, v obci je ustanovena povodňová komise ve složení: Robert Borski, Ing. Martin Byrtus, Bronislav Starzyk, Petr Dudys a Pavel Pilch. Při překročení prvního povodňového stupně je činnost komise aktivována.

Na pilíři starého mostu je umístěn vodočet. Zde je možné sledovat výšku hladiny Olzy. Pro zajímavost v následující tabulce uvádíme výšky hladin při jednotlivých stupních. Jak je patrné z tabulky, výška hladiny na vodoteči v Jablunkově je přepočtena na vodoteči u starého mostu.

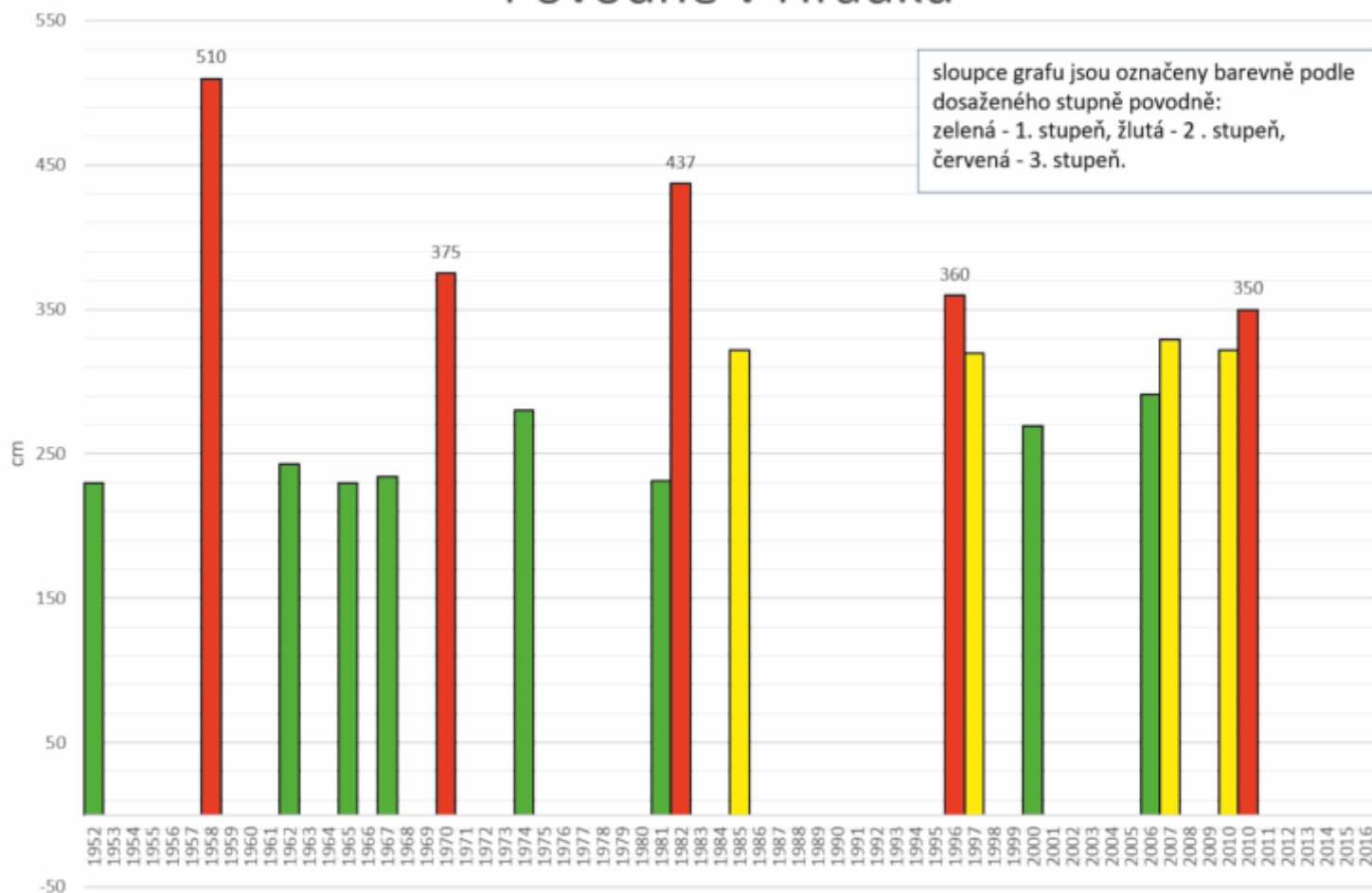
Povodí Odry informaci o výšce hladiny Olzy v Jablunkově každých 20 minut automaticky přenáší na internet. Můžeme se o tom přesvědčit na www.pod.cz.

vodočet	Jablunkov	Hrádek
1. povodňový stupeň	240 [cm]	150 [cm]
2. povodňový stupeň	310 [cm]	220 [cm]
3. povodňový stupeň	350 [cm]	260 [cm]
3. stupeň (extrém)	444 [cm]	353 [cm]

Přehled o povodních v Hrádku je znázorněn v grafu. Dle údajů Povodí Odry byla největší výška hladiny Olzy naměřena v roce 1958. Pak v roce 1970. Poslední povodeň, kterou si většina z nás pamatuje, se prohnala Hrádkem dokonce dvakrát v jednom roce – 2010. Pro ilustraci přikládáme obrázky z posledních povodní. Budeme rádi, když získáme do archivu obce další materiály.

RB

Povodně v Hrádku

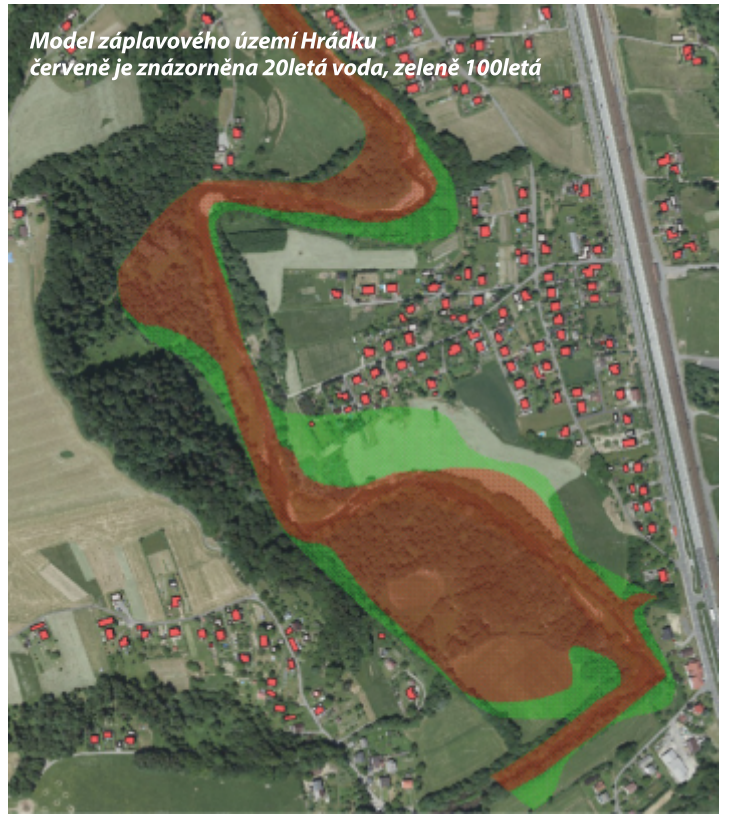

Skála v Belku během rozbouřené Olzy v roce 2010

Pro rafting byla v roce 2007 ideální příležitost

*Model záplavového území Hrádku
červeně je znázorněna 20letá voda, zeleně 100letá*

Snímek z roku 2007

Snímek z osmdesátých let

AKČNÍ NABÍDKA

KRÁCENÝ ROZBOR PITNÉ VODY 2017

Vážení zákazníci,

chcete znát kvalitu pitné vody? S námi to zjistíte rychle a kvalitně, máme více jak 60 let zkušeností!

Objednejte si rozbor vody na našem e-shopu www.laboratornisluzby.cz nebo po telefonu s pracovníky obchodního oddělení.

Krácený rozbor vody obsahuje tyto parametry dle vyhlášky č. 252/2004 Sb. – *Escherichia coli*, *koliformní bakterie*, *počty kolonií při 22°C a 36°C*, *amonné ionty*, *barva*, *dusičnany*, *dusitany*, *CHSK_{Mn}*, *chuť*, *konduktivita*, *pach*, *pH*, *zákal* a *železo*.

Akční nabídka potrvá **od 1. dubna 2017 do 31. května 2017**. K odběru uveďte název akce „Krácený rozbor pitné vody 2017“.

Akční cena 998,- Kč s DPH

Moravskoslezský kraj (☎ 596 200 167)
Ing. Marie Bartoňová, ☎ 724 303 844
✉ marie.bartonova@zuova.cz

Ing. Pavel Jurčík, ☎ 731 691 568
✉ pavel.jurcik@zuova.cz

Kraj Vysočina (☎ 567 574 770)
Jana Kadlecová, ☎ 734 510 852
✉ jana.kadlecova@zuova.cz

Olomoucký kraj (☎ 585 719 310)
Ing. Radka Sosík, ☎ 725 065 809
✉ radka.novotna@zuova.cz

Zlínský kraj (☎ 557 553 107)
Ing. Marcela Stašková, ☎ 731 691 620
✉ marcela.staskova@zuova.cz

Jihomoravský kraj (☎ 541 421 211)
Dominik Bednář, ☎ 731 622 299
✉ dominik.bednar@zuova.cz

Zhotovitel neodpovídá objednavateli za škodu v případě, že nedojde k uzavření písemné smlouvy.

WWW.ZUOVA.CZ

Ohlédnutí za pobytem ve škole v přírodě

V sobotu 18. března vypuklo pro čtvrtáky a pátáky velikánské dobrodružství. Spolu s paní ředitelkou Šárkou Honusovou a paní učitelkou Alenou Kadlubcovou se

staly obyvateli rekreačního střediska Třínečných železáren ve Žiaru. Tam strávili deset dní nabitých prohlídkami po okolí, horskými túrami kolem zasněžených vrcholků

hor, ale taky zajímavými přednáškami a dokonce přišla řada i na nějaké to učení. Děti hodnotily pobyt básničkami.

Jak jsem psal matce

V naší chatce
psal jsem matce:
Je to tu dobré,
nebe je modré.

Mraky jsou bílé,
ušli jsme míle.
Žijí tu medvědi
a ti o nás vědí!

Jsou tu hory
a taky dolů,
je tu čistý vzduch
a taky hodně much.

(M. B., R. M.)

Tatry

Tatry - to byl výlet náš,
hodně zvedl naši kuráž.
Srandy tady bylo dost,
všichni máme z toho radost.

Ale domů už se dočkat nemůžeme,
až se s rodiči zasmějeme.
Teď už nás zase čeká škola,
slyšíme, jak už na nás volá.

Tatry se nám líbily,
bylo tam vše, co slíbily.

(K. P., A. S., N. S., K. T.)

Dobré ráno, dobrý den

Dneska jsem vstal s úsměvem
na tváři,
všechno se mi podaří!

Chatky jsou tu pěkné,
nikdo se jich nelekne.
Jídlo je dobré,
pro nás vhodné.

Medvědi tu také jsou,
občas něco odnesou.

Už jedeme zpátky domů,
sranda byla celou dobu!

(P. C., B. J., R. K.)

V Medvědí štôlně, kde děti potkaly i několik permoniků

Paní učitelky se postaraly, aby děti nic nezanedbaly

Žiarskou chatu, týčící se ve výšce 1 325 m nad mořem, všichni zdolali

Vycházka na Baranec

Kloboukový masopustní rej

Rok se s rokem sešel a opět nastalo veselé období masopustu. A tak i my ve školní družině jsme poslední únorový pátek uskutečnili " KLOBOUKOVÝ MASOPUSTNÍ REJ". Vyzdobili jsme prostory školní družiny a rej mohl začít.

Povídali jsme si nejprve o tom, co masopust je a proč ho lidé slaví. Pak nás čekala úvodní proměna, kde se děti představily se svým originálním kloboukem.

Po tanečních výkonech a soutěžích bylo pro děti připraveno masopustní pohoštění, na kterém nesměly chybět koblížky a čaj. Sa-

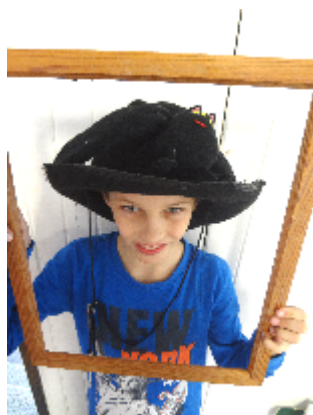
mozřejmě jsme nezapomněli ani na něco moderního např. popcorn.

Vyvrcholením kloboukového odpoledne bylo vyhlášení nejhezčího klobouku.

1. Místo - ADAM FIZEK
 2. Místo - ANETKA FIZKOVÁ
 3. Místo - JAKUB HECZKO
 4. Místo - PATRIK PYSZKO
- Gratulujeme!

Paní vychovatelky

Kateřina Turková a Michaela Szczuková

Objevujeme naše tělo...

Objevat skrytá zákoutí našich těl se ve čtvrtek 30. 3. vydali žáci 4. a 5. ročníku. Výstava „Lékařství“, která proběhla v Muzeu Tříneckých železáren, představovala téměř 20 interaktivních prvků souvisejících s lidským tělem a medicínským oborem.

Žákům byly přiblíženy jednotlivé orgány, např. fungování ledvin, složení oka, mozku, ucha, mohli se projít velkým modelem aorty nebo si z modelu vytáhnout lidské střevo v jeho běžné délce. Hlavní atrakcí pro děti byl model kostry na kole, vedle kterého si lze sednout, šlapat a pozorovat, které kosti na kostře se člověku při jízdě hýbou. Neméně atraktivní byla také hra na doktora v bílých pláštích s použitím reálných lékařských náčiní (dnes již nepoužívaných). Někteří žáci „zubaří“ se pokoušeli o vyčištění velkého modelu chrupu pomocí zvětšených kartáčků.

Souběžně s výstavou „Lékařství“ měli žáci také možnost se seznámit s tvorbou a životem významného amerického umělce Andyho Warhola.

Jana Grygová

Z žáků se na moment stali lékaři

Šlapáním do pedálů žáci rozpohybovali kostru člověka

Dílničky

V dílnách čtení se žáci zabývali mezilidskými vztahy a dozvídali se nové informace o historii života na Zemi.

Pátáci si upekli muffiny – rozdělili se o ně s kamarády ve třídě, ve škole i doma.

V další dílně shromažďovali informace o dinosaurech, jejich životě a vyhynutí. Na toto téma vytvořili stránku z deníku paleontologa, který objevil nový druh vyhynulého tvora.

Šárka Honusová

Pátáci se učili péct muffiny

Z hodin vlastivědy

Zvládli jsme cestování našimi kraji, teď čekáme, co nám dějiny nového dají.

Čtvrtáci

Děkujeme

Maminkám, které se aktivně zapojily při organizaci jarně-letního bazárku pro děti od 6 do 10 let. Všem, kteří bazárek zasloužili velice kvalitními a potřebnými věcmi, i těm, kteří podpořili tuto akci a přišli svým ratolestem něco nového zakoupit.

Kolektiv MŠ Hrádek

Žáci čtvrtého ročníku se svými vlastivědnými projekty.

Při vyprávění pohádek z úst svých babiček a dědečků se dětem pěkně usínalo

V soutěži polštářků maminky prokázaly svou kreativitu

Cestování z pohádky do pohádky

Celý březen jsme s dětmi cestovali různými dopravními prostředky „z pohádky do pohádky“. Navštívili jsme také místní knihovnu, kde paní knihovnice Petra Borská zapověděla děti do celého dění pohádkových ostrovů knihovny a světa knížek.

Celý projekt jsme zakončili „POLŠTÁRKOVÝM DNEM“. Po celý měsíc tvořily maminky s dětmi pohádkové i pohybové ztvárnění. Zpestřením bylo polední čtení pohádek babičkou nebo dědečkem.

Za MŠ Julie Mitrengová

Z kopyta kulig rwie

Setka uśmiechniętych uczestników tegorocznego szkolnego kuligu wsiadła do 2 przygotowanych autobusów, które w piątek 27. 1. 2017, punktualnie o 8.45, wyruszyły w kierunku przejścia granicznego w Lesznej Dolnej. Dzieci cieszyły się, że w ostatnim dniu tygodnia nie ma szkoły a rodzice chwalili zapowiadającą się piękną pogodę. Po godzinie jazdy dotarliśmy do malowniczego miejsca w Istebnej, na Kubalonkę. Zaprzęgi konne, sanie i woźnice już czekały na nas. Galopem wyruszyliśmy naprzód słuchając dzwoneczków przymocowanych do końskiej uprzęży i delektując się pięknymi widokami Beskidu Śląskiego. Po krótkim odpoczynku, przeznaczonym dla koni, ruszyliśmy z powrotem.

Nagle ośmioro sań wjechało na główną drogę prowadzącą do Wisły i... skręcając na lewo, zatrzymało się koło dużego szałas. A w jego środku same niespodzianki: kominek, palenisko, żurek, ciepła herbata, smaczne kołaczki i stos parówek. W czasie, kiedy dorośli przy ogniu jeszcze zagrzewali przemarznięte ręce i nogi, dzieci już szalały na stoku pod szałasem. W godzinach popołudniowych zadowoleni i pełni wrażeń wróciliśmy do domu.

Dziękując Macierzy Szkolnej za zorganizowanie imprezy zapraszam do oglądania galerii zdjęć, której autorem jest pan Marek Kaleta z Gródka.

Kazimierz Cieślak

Walentynki w naszej świetlicy szkolnej

Dnia 14.2. 2017 odbyły się w naszej świetlicy szkolnej Walentynki. Z okazji tego dnia, chętni mieli za zadanie ubrać się na czerwono. Niektórzy uczniowie (raczej uczennice) spisali się wysmienicie i przyszli cali w czerwonym kolorze.

Na początku dzieci dowiedziały się coś mało o historii św. Walentego i skąd się takie święto wzięło.

Następnym punktem programu było czytanie waleńtek napisanych przez dzieci oraz koncert życzeń. Niektórzy

chcieli tylko podziękować kolegom, inni zaś napisali parę miłych słów. Uczniowie chcieli zagrać jedno z najczęściej znanych utworów. Dzięki piosenkom dzieci zaczęły tańczyć i ciężko było je trochę uspokoić.

Dzień zakochanych zakończyliśmy pracą plastyczną, uczniowie robili serduszka z kartonów i dozdabiali perełkami. Impreza świetlicowa udała się i teraz trzeba już tylko wytrzymać do następnego roku.

Adriana Łysek

Święto Kobiet w gminie

7 marca 2017 sala pękała w szwach. W pierwszej części naszego programu można było obejrzeć zabawy i tańce góralskie przeplatane wierszykami naszych małych wykonawców. Melodia „Szumi Jawor, Szumi”... snuła się, jak zapach świeżo upranych kabotków i bruczków. W części drugiej dzieci zaśpiewały piosenkę „Ogrodniczka”, w której nie zabrakło ciekawych rekwizytów. Nie sposób nie zauważyć było wzruszenia podczas wręczenia kwiatów.

Barbara Krzemienová

Topienie Marzanny

21. Marca 2017 wyruszył kowódz z naszego przedszkola nad Olzę, by utopić Marzannę. Panna ze słomy popłynęła, a nasi mali podróżnicy zaśpiewali piosenkę o wiosnie. Dzieci z zachwytem obserwowały pierwsze jej oznaki. Przedszkolaki mogły oglądać rozsiane kwiatki po całym Gródku. W kolejnych dniach malowały wydumuski, rysowały wiosenne obrazki, odwiedziły gniazdo bociana. Starannie przygotowały się na przyjście nowej pory roku, porządkując przedszkolny ogród.

Barbara Krzemienová

Jarmark Wielkanocny w Przedszkolu

Wielkanoc zbliżyła się wielkimi krokami... tak więc rodzice oraz panie nauczycielki z naszego gródeckiego przedszkola postanowiły przygotować Jarmark Wielkanocny. Sympatyczna wiosenna impreza odbyła się w poniedziałek 3 kwietnia w sali przedszkola, która upiękuszona została wielością kolorowych dekoracji świątecznych. Podziwiać można było piękne pisanki wykonane przeróżnymi technikami, wianki wielkanocne na drzwi, zwierzątka wykonane z papieru, styropianu czy włóczki, koszyki z papierowej wikliny czy składane papierowe kwiatki w doniczkach. Każdy mógł znaleźć tu coś dla siebie. Panie i dzieci skupiały się na robótkach ręcznych, z kolei

Magdalena Ćmieł

Talent 2017

Super akcja – tak określili naszą szkolną imprezę jeden z jurorów piątkowego konkursu Mam Talent – Albert Cerný, na codzień lider popularnego zespołu Lake Malawi. W skład profesjonalnego jury oceniającego różnorodne występy dzieci weszły także: dyrektor jabłonkowskiej SP im. H. Sienkiewicza, Urszula Czudek, nauczycielka wychowania muzycznego oraz dyrygent chórów dziecięcych SP im. S. Hadyny w Bystrzycy, Danuta Cymerys oraz długoletnia wychowawczyni w świetlicy szkolnej w Gródku i pomysłodawczyni imprezy, Ilona Piechaczek.

Mocno zróżnicowany program, maksymalna koncentracja wykonawców, świetna muzyka oraz ogólna atmosfera przyczyniły się do bardzo pozytywnych ocen ze strony widowni, która spontanicznie nagradzała młodych artystów wielkimi brawami. Jurorzy mieli pełne „usta” roboty oceniając taneczne, śpiewacze i krasomówcze wyczyny 29 wykonawców szkolnych oraz 2 przedszkolaków. – Jesteście adeptami nie do zespołu „Górole” ani do „Olzy”, ale od razu do zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” – powiedziała do pięcioklasistów, którzy przygotowali taniec góralski, Danuta Cymerys. Dzieci pokazały różnorodność talenty. Śpiewały, grały na instrumentach muzycznych, tańczyły i recytowały.

Cały program prowadziła zgrana dwójka Iza Kopeć i Roman Kozieł uwypuklając fakt, iż poszczególne punkty programu

dzieci przygotowały we własnym zakresie. Dzięki życzliwości gródeckich sponsorów organizatorzy przygotowali prawdziwą górę nagród. PJury wyróżniło 7 punktów programu a nagrodę publiczności zdobył uczeń klasy 2 – Paweł Zabyszczyński. Według ocen samych wykonawców wygląda na to, że długo zapamiętają chwile spędzone w dniu 24 marca 2017 na prawdziwych deskach scenicznych.

Kazimierz Cieślak

Przedшкоlaci też mają talent

W tegorocznym konkursie „Mam Talent”, której organizatorem i pomysłodawcą była PSP Gródek, nie zabrakło naszych przedszkolaków. W wykonaniu Beaty Abraham mogliśmy usłyszeć utwór „Zbójnicy na szałasie”. Piosenkę z filmu „Akademia pana Kleksa” zaśpiewała Linda Piechaczek. Po konkursie grupka przedszkolaków w specjalnie dobranych strojach wcieliła się w przedstawicieli bajki „Rzepka”. Wiejski dziadek pokazał, że pracy się nie boi, odważna babcia śpieszyła z pomocą wraz z wnuczką i wnukiem, a kotek Zizi, i piesek Mruczek udowodnili, że wszyscy lubimy czworonogich przyjaciół. Okazało się, że wyciągnąć rzepkę, nie było łatwym zadaniem, ale w końcu myśce się udało.

Barbara Krzemienová

Zrada lásky

„Láska nikdy nezanikne. Proroctví – to pomine, jazyky – ty ustanou, poznání – bude překonáno.“
1. Korintským 13,8

V listě Korintským se dočítáme o zvláštnostech lásky, o tom, že je trpělivá, mírná, nezávidí, nevychloubá se, nepočítá křivdy, neraduje se ze špatnosti, miluje pravdu. Kdybychom se měli zamyslet nad svým postojem k lásce, jistě by se v mnohém neshodoval s oním biblickým.

Musíme si přiznat, že jsme zradili způsob života, který nám nabídl Ježíš ve slovech: „Milujte se navzájem.“ Klíč ke změně

ovšem není jen v našem přístupu k lásce. Nalezneme jej v poslední části Ježíšova přikázání o lásce. Řekl, že se máme milovat tak, jak „On miloval nás.“

A to všechno bylo naplněno ve Velký pátek. On nás miloval, i když jsme nebyli hodni Jeho lásky. Jistě si vzpomenete na Kristovu modlitbu z kříže: „Otče, odpusť jim!“ Jeho láska nám dala odpuštění, které hledáme. Každý den můžeme mít jistotu: „Jsem

milován. Bůh mi odpustil i já budu odpouštět.“

My Tě milujeme a chválíme, Ježíši. Tento svět ještě nikdy nepoznal nádhernější lásku než tu Tvou, Amen.

Vyňato ze zamyšlení na každý den jako publikace Slezské církve evangelické a. v. z. r. 1999

Nové varhany mají za sebou první čtvrtrok

Zhruba měsíc před koncem starého roku měli v evangelickém kostele napilno. Vedení sboru Slezské církve evangelické (SCEAV) a Luterské evangelické církve (LECAV) se dohodla na výměně varhan, které dobře sloužily od roku 1987, tedy téměř celých 30 let. Stávající analogové harmonium bylo vymě-

něno za digitální varhany Johannes Studio 150. Aby se nový nástroj dostal na to správné místo, muselo být postaveno zhruba pětimetrové lešení. Sborovníci se však shodují, že zvuk nového harmonia a s ním spojený požitek z poslechu jeho tónů za tu námahu stál.

Maš

Dostat varhany na to správné místo nebylo jednoduché

31.7. - 5.8.2017

cena: 1300 Kč (sourozenci: 1150Kč/osoba)

Přihlásit se je možné do 25.6.2017 (nebo do naplnění kapacity)

Letní tábor pro děti v ORLOVÉ

pro děti ve věku 6 - 13 let

INDIÁNSKÁ VESNICE

Kontakt: Zdeňka Adamková
email: zdenka.adamkova@email.cz
tel: 723 793 626

Pořádá SCEAV za podpory obce Hrádek

Klub seniorů o svých aktivitách

Spolky a organizace velmi rády představují a aktualizují svoji činnost, obzvláště když je co. Klub seniorů v Hrádku, jehož vznik sahá do roku 2011, je stále velmi aktivní. Letos jsme zahájili sedmý rok působení v naší obci a dokážeme tvrdit, že počet společných akcí, které plánujeme nebo se jich aktivně účastníme, stále přibývá.

Konec starého roku jsme už počtvrté ukončili společným rozloučením, spojeným s opékáním párků u studánky Kompařovského potoka. Přišel nás pozdravit i pan starosta Borski a byl nadšený, jak se dokážeme domluvit, sejít se a pobavit.

Letošní rok jsme zahájili několika výlety do Turčinaských Teplic do termálního koupaliště, Vysokých Tater na Hrebienok, kde jsme obdivovali ledové sochy, a to nemluvíme o pra-

videlných výšapech na Filipku, Loučku nebo Křivou.

Máme rádi i kulturní akce - v lednu jsme navštívili divadelní představení Těšínského divadla „Jak důležité je mít Filipa“. Velkou akcí, která stojí za připomenutí, je dubnová třídní poznávací návštěva Prahy, jejíž součástí je exkurze do místností Pražského hradu, jež tvoří kanceláře prezidenta republiky, prohlídka Národního divadla, Vyšehradu a dalších pamětihodností, kterými se náš národ může pyšnit.

Je to jen malá část toho, jak si umí seniři vyplnit hodnotně volný čas a nesledovat jen televizní seriály. Pokud jste v důchodovém věku a náš příspěvek Vás zaujal, budeme rádi, když k nám zavítáte.

Klub seniorů

Ve Vysokých Tatrách

Klub seniorů děkuje sboru učitelů a žákům české a polské školy za krásný kulturní program, gratulace a květiny pro seniorky ku příležitosti

oslav Mezinárodního dne žen. Ke gratulacím se připojil také starosta obce pan Borski, který také obdaroval naše seniory malým suvenýrem.

Z vystoupení dětí číšila jarní atmosféra

Na filmu Muzzikanti

Celkem 25 členů Klubu seniorů navštívilo 23. 2. 2017 předpremiéru filmu MUZZIKANTI, který byl točen i při Slavnostech Belka u nás v Hrádku. Film se těšil hvězdnému obsazení v podobě legendárního Pavla Kříže, coby stárnoucí rockové hvězdy, Maroše Kramára, coby bohatého producenta, Patrika Děrgela v roli nadějně pěvecké hvězdy a dalších kapacit jako Michaliny Olszanské, Martina Dejgara, Jarka Nohavicy...

Pro nás Olszańské, kteří známe a máme rádi náš rodný kraj, naše Beskydy a jejich krásnou přírodu, to byl nezapome-

nutelný zážitek. Někteří členové klubu se ve filmu dokonce našli jako účastníci komparsu.

Na slavnostní předpremiéře filmu, která se konala v třineckém kině Kosmos, jsme měli možnost vidět hlavní filmové představitele, producenty, režiséra Dušana Rapoše a další, kteří krátkými vstupy mimo jiné obdivovali krásu našich Beskyd.

Věřím, že všichni členové klubu, kteří jako první diváci viděli film Muzzikanti, byli spokojeni.

Pavel Tomčala

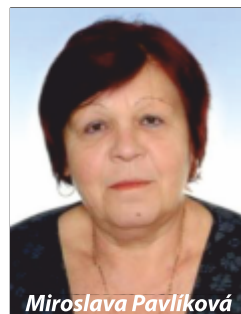
Z valné hromady

Nový Občanský zákoník, který vešel v platnost k 1. 1. 2014, přinesl spolkům povinnost přepsání organizační formy na sdružení a s tím související další povinnosti. V úterý 4. 4. 2017 se proto v Zasedací místnosti obecního úřadu uskutečnila valná hromada Klubu seniorů, jejíž cílem byla úprava stanov spolku a ustavení výboru, jakožto rozhodovacího orgánu sdružení, z jehož členů měl být zvolen předseda. Shromáždění se zúčastnilo 33 z 37 zapsaných členů. Stávající předseda klubu Pavel Tomčala z kandidatury do nového výboru, a tedy možnosti obhájit své předsednictví, ze zdravotních důvodů odstoupil.

Usnesením nadpoloviční většiny byl zvolen šestičlenný výbor v čele s novou předsedkyní Miroslavou Pavlíkovou a dalšími členy výboru - Helenou Karkoškovou (místopředsedkyně), Jiřinou Pszczolkovou (členka výboru), Karlem Widenkou (sportovní referent, kronikář, fotograf), Annou Widenkovou (pokladník) a Zdeň-

kou Wroblou (členka výboru). Nová předsedkyně, paní Miroslava Pavlíková, vystoupila s díky za projevenou přízeň a vyslovila poděkování bývalému předsedovi panu Pavlu Tomčalovi za dosavadní vedení a práci pro klub.

Maš

Miroslava Pavlíková

Helena Karkošková

Niech żyje bal

Sala udekorowana na biało-niebiesko, elegancko ubrane pary, program dopięty na ostatni guzik – w ten sposób scharakteryzować można tegoroczny Bal Szkolny SP z Polskim Językiem Nauczania w Gródku, który odbył się w sobotę 21 stycznia. Sala restauracji „U Burego” pękała w szwach, na bal przybyło ponad 130 gości, przede wszystkim rodziców i sympatyków szkoły. Celem była wspólna zabawa, tak więc już od godz. 19.00 na gorolską nutę przygrywała Kapela „Jackowie” z Jabłonkowa, a kiedy wszyscy usiedli na swoich miejscach, przyszła kolej na oficjalne rozpoczęcie balu. Wszystkich zebranych przywitał prezes Macierzy Szkolnej, Stanisław Ćmiel oraz dyrektor szkoły, Kazimierz Cieślak. Dziękuję wszystkim, którzy brali udział w przygotowaniu dzisiejszej imprezy. Wierzę, że będziemy się dobrze bawić. Poloneza czas zacząć, niech żyje bal –

zabrzmiało. Po uroczystym toaście i strzelaniu płatkami róż zatańczono poloneza. Do tańca przygrywał DJ Jasio Młynek, dzięki któremu parkiet był nieustannie wypełniony. Zgodnie z tradycją, zabawa balowa wzbogacona została o ciekawy program. Organizatorzy zaprosili mażoretkę Anetkę Pyszko, absolwentkę gródeckiej podstawówki oraz tancerkę polne dance czyli tańczącą na rurze. Występy nagrodzone zostały gromkimi brawami. Nie zabrakło też oczywiście balowej loterii, w której główną nagrodą był grill elektryczny oraz tablet. Panie udekorowały panele kotylionami, panowie zaś zakupili dla nich kwiatki. Bar oferujący różnego rodzaju trunki, ciastka, chleb ze skwarkami, korki czy barszcz czynny był do rana, bowiem ostatni goście rozchodzili się o świcie.

Magdalena Ćmiel

Gródeckie Ostatki

W ostatni piątek tegorocznego sezonu karnawałowego czyli 24 lutego odbył się tradycyjny „Bal Ostatkowy” organizowany przez MK PZKO w Gródku. Popularna impreza przyciągnęła do swojej siedziby tłumy balowiczów. – Z roku na rok przychodzi więcej gości, co nas oczywiście bardzo cieszy. Dużą satysfakcją jest dla nas w dodatku fakt, że na sali bawi się dużo młodych – przyznaje Paweł Pilch, bywały pre-

zes Koła. Goście tańczyli przy muzyce DJ Jasia Młynka, w dodatku obejrzeć mogli występ utalentowanej gródeckiej pary tanecznej z klubu tanecznego „Elán”: Terezki Cieślak i Moritza Wegmanna. Pezetkaowskie Ostatki to nie tylko dobra muzyka i taniec, ale też smaczna domowa kuchnia i bogata loteria (każda z par przynosi ze sobą podarunek).

Magdalena Ćmiel

Ples Sdružení rodičů

V restauraci u Burého se 4. února konal školní ples organizovaný Spolkem rodičů Základní školy a Mateřské školy v Hrádku. Tradiční ples byl letos inspirovaný zimním romantickým počasím a pozvánky v bílo-modré barvě zaplnily sál do posledního místa. Inspirovaly mnoho návštěvnic k příchodu v róbě těchto barev, takže se na plese objevily i „Elsy z Ledového království“. Hned na úvod pozval všechny na parket svým vystoupením talentovaný mla-

dý pár z tanečního klubu Elán Moritz Wegmann se svou partnerkou Terezkou Ciešlar. Pak už naplno propukla zábava, o kterou se až do rána staral skvělý DJ Bogdan Bartnicki. Večer zpestřily svým vzrušujícím vystoupením krásné břišní tanečnice a nechyběla ani bohatá tombola. Děkujeme všem, kteří se podíleli na organizaci plesu, a sponzorům za finanční a věcné dary.

*Za Spolek rodičů
Roman Heczko*

Nowy prezes MK PZKO w Gródku

W poniedziałek 3 kwietnia odbyło się pierwsze zebranie nowego zarządu Koła, który został wybrany podczas marcowego Walnego Zebrania. Jednym z punktów poniedziałkowych obrad było wyłonienie nowego prezesa. Dotychczasowy prezes, Paweł Pilch pełniący ową funkcję od 2009 roku chciał przekazać pałeczkę nowemu następcy. W wyniku głosowania nowym prezesem został Stanisław Wolny, długoletni członek zarządu i wiceprezes Koła, z kolei

nowym wiceprezesem został wybrany przedstawiciel młodego pokolenia, Tomasz Pilch. Nowemu prezesowi złożono gratulacje i zaśpiewano sto lat, bowiem w marcu obchodził jubileuszowe urodziny. Najbliższymi imprezami, do organizacji których szykują się miejscowi pezetkaowcy, są „Bieg przez Gródek”, który odbędzie się 22 kwietnia oraz sztandarowe wiosenne porządki zaplanowane na 27 kwietnia.

Magdalena Ćmiel

Stanisław Wolny

Tomasz Pilch

Dwa walne w jednym dniu

W niedzielę 12 marca odbyły się aż dwa Walne Zebrania MK PZKO. Obradowali dorośli, ale też uczniowie miejscowej Szkoły Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania. Dzieci w swoim wystąpieniu pt. „Walne Zebranie” wcieliły się np. w rolę prezesa ZG PZKO, prezesa MK PZKO, wójta gminy, dyrektora szkoły, czy prezesa miejscowej Ochotniczej Straży Pożarnej.

Autorem wesołego przedstawienia wpisującego się idealnie do niedzielnego wydarzenia był Kazimierz Cieślak, dyrektor szkoły. W scenariuszu nie zabrakło szeregu trafnych komentarzy nt. aktualnej sytuacji w Kole PZKO i życia Polaków na Zaolziu. Młodzi aktorzy-pezetkaowcy skarżyli się na malejące zainteresowanie turniejem tenisa stołowego wśród dzieci, sugerując przygotowanie turnieja w grach komputerowych. Dyskusja zahaczyła też o możliwość zorganizowania jajecznicy z dyskoteką, omawiano kasy fiskalne czy kwestię bezpie-

czeństwa kasy miejscowych pezetkaowców. W trakcie kabaretu przyjmowano też nowych członków – wójta Gródku i prezesa OSP. Dziecięcy kabaret okazyjny „My Też”, który nawiązał do kabaretu „My” wystawianego tradycyjnie podczas gródeckiej imprezy „Tłoczyni kapusty”, spisał się na jedynekę.

Po udanym wstępie przyszła kolej na oficjalną część Walnego Zebrania prowadzonego przez prezesa MK PZKO, Pawła Pilcha. Zebrani zapoznali się ze sprawozdaniami: z działalności Koła, kasowym i komisji rewizyjnej. Jak podkreślił Paweł Pilch – gródeckie Koło liczy obecnie 268 członków a osiemnastoosobowy Zarząd spotyka się raz w miesiącu – powieźdź. Koło organizuje wiele tradycyjnych imprez, aktywnie udziela się również w organizacji imprez gminnych. Fakt ten pozytywnie ocenił obecny na sali wójt Gródku, Robert Borski. W tegorocznym

kalendharzu imprez oczywiście nie zabraknie m.in. smażenia jajecznicy, udziału w jubileuszowym „Gorolskim Świącie” czy Dniu Gródku. Koło szykuje się również do organizacji „Akademii z okazji 70-lecia PZKO”. Zgodnie z planem zebrania głosowaniu poddano także skład Komisji Rewizyjnej, Zarządu Koła oraz delegatów na Zjazd Delegatów PZKO, który odbędzie się 25 listopada br. w Suchej Górnej. Gródeckie Koło reprezentować będą Barbara Kúdela, Lidia Kluzi i Paweł Kawulok. Jeśli chodzi zaś o tegoroczne prace remontowe w siedzibie Koła, dotyczyć będą schodów przed wejściem do Domu PZKO oraz naprawy lub wymiany rynien. W jednym z punktów zebrania przyszła też kolej na prezentację Kongresu Polaków ze szczególnym naciskiem na Fundusz Zaolzia. Ideę Funduszu i przykładowe projekty realizowane w ramach niego przedstawiła zebrana Danuta Branna, członkini Rady KP.

Magdalena Ćmiel

Fot. Magdalena Ćmiel

Vítězem BAHL se letos staly Nebory

Čtyři roky po sobě excelovali hrádečtí borci na ledě v rámci Beskydské amatérské hokejové ligy (BAHL). Letošní sezóna však hrádeckému týmu kýženou medaili nepřinesla, ba ani tu bramborovou. Vyřazení vítěze většiny minulých ročníků ligy už ve čtvrtfinále, kdy jej porazili hráči Imperators Třinec, bylo obrovských překvapením. Věrní fanoušci však na veřejném face-

bookovém profilu týmu, který najdete pod názvem „HC Hrádek“, vyjádřili našim podporu a úctu za jejich bojovnost. Mistrem ligy se stal tým Nebory B, který se s Imperators Třinec utkal ve finálovém zápase.

Novinkou, kterou nejen hrádečtí, ale všichni ti, kteří HC Hrádku fandí, uvítají, je možnost objednání speciálně vytvořených

dresů v barvách obce, ve kterých naši odehráli část letošní sezóny a odehrají celou příští sezónu 2017–2018. Cena dresu je 600 Kč/ks a zájemci si jej mohou objednat prostřednictvím facebooku HC Hrádek, fb zprávy uživateli Milan Drapa nebo e-mailu: midra53@gmail.com.

MaŠ

Hrádecký tým dal design novým dresům pro fanoušky

Dresy lze zakoupit ve dvou provedeních

Tenisté nelenořili ani v zimě

Členové Hrádeckého tenisového klubu nelenořili ani v zimě. Aby se udrželi ve formě, se pak výsledky sečetly a vyhlásil se halový vítěz. Vítězovou prvňáků třídu obdrželi di-

odehrávaly lité boje ve čtyřhrách. Na konci zimní sezóny se pak výsledky sečetly a vyhlásil se halový vítěz. Vítězovou prvňáků třídu obdrželi di-

Jaroslav Pezda

Ping-pong versus Bowling

Dvakrát v týdnu se stále schází naše parta „pinčesových“ nadšenců, která se rozrostla o další sportuchtivé chlapy. Jednou jsme si řekli, že bychom to mohli také zkusit s troškou větším míčkem. A tak jsme

vyrazili do Třince na bowling. Hrát mezi sebou ping-pong a zároveň bowling nás nebaví, proto v našich hlavách vznikla myšlenka vyzvat na turnaj naše drahé polovičky. Již během turnaje a hlavně po ukončení ce-

lé hry, nám - mužskému družstvu, bylo jasné, že to s tím malým ping-pongovým míčkem umíme přece jen o trochu lépe, protože nás ženské družstvo zcela PŘEVÁLCOVALO!

Martin Byrtus

Hrád'átka slavila první rok existence

S Klubem maminek jsme v polovině března „sfoukli“ první svíčku na pomyslném narozeninovém dortu. Za ten rok nám děti povyrostly, společně jsme si užili hodně akcí - jak výletů do přírody, tak pravidelných úterních setkání v Centru volného času.

Posláním našeho klubu je vytvářet místo, kde se maminky spolu s jejich ratolestmi budou cítit příjemně, budou mít prostor sdílet své problémy, obohacovat se vzájemnými názory a zkušenostmi spojenými s výchovou a rozvojem dítěte. Usilujeme o to, aby se u nás nikdo nenudil – s nej-

menšími tvoříme, cvičíme na gymnastických míčích a jednotlivé cviky prokládáme říkadly a písničkami. Rozvíjíme spolupráci mezi matkou a dítětem.

K výročí jsme dostali krásný dárek – zbrusu nové webové stránky - www.hradatka.cz. Motivací k jejich vytvoření bylo poskytovat ucelené informace ze života Hrád'átek na jednom místě. Na novém webu najdete články, aktuality, fotky, kalendář akcí, říkanky, písničky i nějaký ten tip na osvědčený recept k vytištění... Velké díky za vytvoření stránek patří Tomaszí Konderlovi.

V dalším roce našeho fungování se chceme zaměřit na rodinu jako celek. K účasti na organizovaných akcích proto budeme vybízet celé rodiny – tatínkové přece nemohou být izolováni od světa maminek a dětí. Náš záměr finančně podpořila obec, která nám v rámci veřejné neinvestiční dotace přislíbila příspěvek na organizaci Rodinného výletu do ostravské ZOO, který se uskuteční v květnu. Zájemci o účast na akci najdou podrobné informace na nových webových stránkách.

Dorota Konderlová

Jednou z posledních odpoledních akcí byl karneval. Maminky oblékly svá dítka do originálních a nápaditých kostýmů

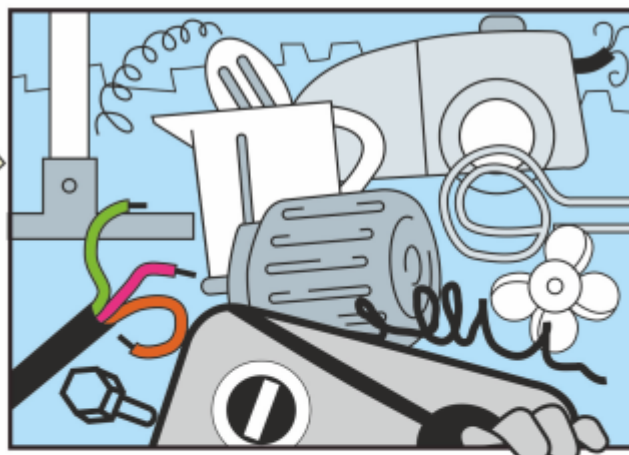
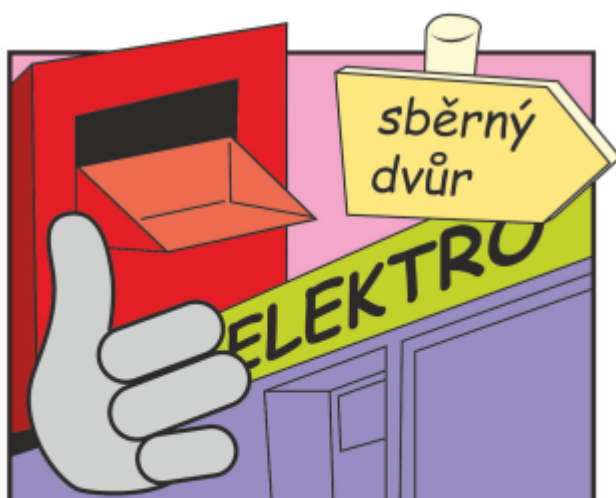
Na karnevale nechyběl klaun

Jak čaruje recyklace

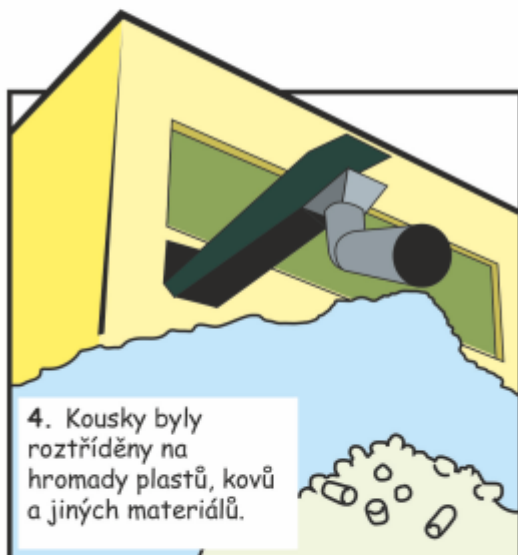
1. Dobrý den děti, jmenuji se Lojza a jsem topinkovač. Pro moji první rodinu jsem dělal voňavé a křupavé topinky. Jednou to ale pěkně křuplo i ve mně.

2. A tak jsem putoval do sběrného dvora. Dobře totiž věděli, že do popelnice před domem rozhodně nepatřím!

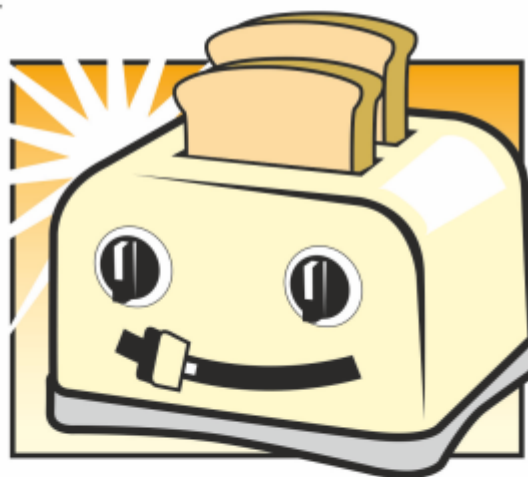

3. Ze sběrného místa nás spolu s mnoha dalšími vysloužilými kamarády nákladní auta odvezla do velké továrny. Tam nás rozebrali do posledního šroubku.

4. Kousky byly roztríděny na hromady plastů, kovů a jiných materiálů.

5. Jednotlivé hromady si odvezla jiná nákladní auta tam, kde z nich vyrobí nové topinkovače nebo dokonce lednice a my tak budeme znovu pomáhat.

Víte, že odkládáním vysloužilých elektrospotřebičů na místa zpětného odběru:

- šetříte energii, materiál, lidské zdraví i finanční prostředky,
- zabraňujete úniku nebezpečných látek při neodborném rozebírání spotřebičů,
- chráníte přírodu a uchovávejte kvalitní život na Zemi.

Více informací na www.elektrowin.cz

**Nabídka inzerce
v Hrádeckých novinách**

Hotové inzeráty, nejlépe ve formátu PDF, či znění textu můžete posílat na e-mail: zpravodaj@obechradek.cz.

formát A5 (na šířku)	600,-Kč
formát A6 (na výšku)	300,-Kč

Mozaika je název pro zpravodajství Slezské diakonie. Zpravodajství, které si klade za cíl informovat veřejnost o sociálních službách, projektech, aktivitách, které jsou realizovány ve Slezské diakonii.

Zpravodajství, které má příznačný název MOZAIKA, je složeno z několika částí. V první části hovoří o tom, co se minulý měsíc událo ve smyslu podstatných a významných aktivit. Hlavní téma přiblíží vybrané sociální služby formou rozhovoru s pracovníky či příběhem uživatele nebo pracovníka. Závěr MOZAIKY patří pozvánkám na události měsíce následujícího.

Jsmo přesvědčeni, že Mozaika pomůže lidem zorientovat se v jednotlivých sociálních službách, zvýší povědomí veřejnosti o nich a jejich využití v případě sociální

nouze. Poukážeme na odbornost poskytované sociální péče na příbězích z běžného života lidí. Naším cílem je veřejnost vzdělávat, inspirovat, přinášet emoce a nabízet příležitosti k účasti na různých společenských akcích.

Zpravodajství je měsíční a bude pravidelně zveřejněno na youtube, facebooku a webových stránkách Slezské diakonie, a to pravidelně vždy poslední čtvrtek v měsíci.

Se zpravodajstvím nám velmi významně pomáhají pracovníci a studenti oddělení audiovizuálních technik Slezské univerzity v Opavě. Pro naše pracovníky a zpravodajskou radu jsou důležitými partnery. Tato spolupráce je také živým příkladem dobré praxe propojení neziskového sek-

toru se vzdělávací institucí.

Budeme rádi, když se zájmem zhlédnete naše první díly, budeme se snažit obsahově i technicky zdokonalovat.

Odkaz na MOZAIKU:

<https://www.youtube.com/channel/UCClzLUvAtMhZ5PhCeCLRMgA>

S přáním pohodových dní

Lenka Waszutová

Kontakt:

Mgr. Lenka Waszutová,

MBA tisková mluvčí,

l.waszutova@slezkadiakonie.cz;

tel. 558 764 320, 604 229 619

Kalendář akcí

DUBEN

26. 4. – 14. 6. 2017

Každou středu a pátek
(pro předškoláky od 12:15 – 13:45
A pro děti 1. tříd od 14:00 – 15:30)

Kroužek Malý řemeslník

pro předškoláky a prvňáčky

Centrum volného času

(V případě zájmu je nutné své dítě neprodleně přihlásit osobně v Centru, na tel. č. 601 383 111 či e-mailem na zpravodaj@obechradek.cz)

KVĚTEN

8. 5. od 14:30 – 15:30

Pingpongový turnaj

Wila

ČERVEN

2. 6. od 15:00

Den dětí

Areál TJ Sokol Hrádek

7. 6. od 16:00

19. zasedání zastupitelstva

Zasedací místnost OÚ

10. 6. od 14:00

Školní radovánky

Areál TJ Sokol Hrádek

10. 6.

Pochod Nordic Walking

Skoczów

(V případě zájmu volejte

na tel. č. 601 383 111)

17. 6. od 15:00

Festyn szkolny

Areál polské školy

17. 6.

Mezinárodní fotbalový turnaj pro žáky od 13 – 15 let

(možnost účasti jako fanoušek)

Skoczów

(V případě zájmu volejte

na tel. č. 601 383 111)

24. 6. od 8:00

Mundial

Hřiště v Gírově

24. 6. od 14:00

Hasičská soutěž v požárním sportu

Areál TJ Sokol Hrádek

29. 6. od 15:00 – 16:30

Promítání pro děti k příležitosti konce školního roku

Centrum volného času

30. 6. – 9. 7.

English Camp

3. 7. od 9:00 – 10:30

Prázdninové promítání pro děti

Centrum volného času

10. 7. od 9:00 – 10:30

Prázdninové promítání pro děti

Centrum volného času

15. 7.

Fotbalový turnaj hrádeckých dorostenců a dorostenci ze Skoczowa

(13–15 let) Areál TJ SOKOL Hrádek

17. 7. od 9:00 – 10:30

Prázdninové promítání pro děti

Centrum volného času

18. 7. od 16:00

Setkání s jubilanty

Zasedací místnost OÚ

24. 7. od 9:00 – 10:30

Prázdninové promítání pro děti

Centrum volného času

ČERVENEC/SRPEN

31. 7. – 5. 8.

Dětský tábor v Orlové

(Nutné přihlášení osobně u Zdeňky Adámkové, e-mailem zdenka.adamkova@email.cz nebo na tel. 723 793 626)

2. – 4. 8. od 8:30 – 11:30

Hravá angličtina

pro žáky 1. stupně základních škol, aneb formou pohybu, her a tvoření poznáváme anglická slovíčka

Centrum volného času

(Nutné přihlášení na 1 nebo více dnů

osobně v Centru, tel. 601 383 111

nebo e-mailem na

zpravodaj@obechradek.cz nejpozději do 15. 7., cena za 1 den je 100 Kč bez knížky a 150 Kč s knížkou)

5. 8.

Turnaj v pétanque (pro seniory) a ve stolním tenise (pro dospělé bez omezení věku)

Pošta přejde pod obec

Vážení spoluobčané, s platností od 1. 10. 2017 dojde k zásadní změně v provozování pošty v Hrádku. Zastupitelstvo se rozhodlo, že převezme pobočku v rámci tzv. Pošta partner. Tuto nabídku nám dala Česká pošta, a.s., protože má v záměru výrazně redukovat počet svých poboček. Ve své správě hodlá ponechat jenom ty velké. Pro vás to bude znamenat jen zlepšení poštovních služeb, poněvadž dosavadní otevírací doba je jenom 17,5 hodin týdně. Nově zvažujeme mít na poště otevřeno 25-27 hodin týdně. To je o jednu třetinu více. Vše, na co jste na poště byli zvyklí, zůstane zachováno. Existence pošty v Hrádku je naší klíčovou prioritou. Věříme, že jí zachováte přízeň i v dalších letech.

Jako historický exkurz, pro odlehčení, zveřejňujeme část předválečné poštovní kroniky. Týká se počátků poštovníctví v naší obci.

Poštovna Hrádek/Grudek, Gródek/ve Slezsku

Tato poštovna byla zřízena 1. března 1903. Prvním poštovním se stal „nadučitel“ polské školy v Hrádku Pavel Heczko. Poštovna byla podřízena poštovnímu úřadu Jablunkov, se kterým udržovala spojení dvakrát denně pochůzkou na železniční zastávku k vlakům, ve kterých byly vedeny vlakové pošty. Roční odměna poštovního činila 210 K, z toho 132 K za vedení poštovny a 78 K za pochůzky. Razítko s textem GRUDEK (SCHLES) / GRODEK (SZLAS.) bylo vyrobeno v roce 1902.

Poštovna byla umístěna v polské škole. Podle vyprávění pamětníků prováděly donášení a odnášení pošty k vlakům a zpět často děti. Jinak tuto službu zajišťovala obecní poslice Anna Kantorová. Po dobu války poštovního v jeho funkci zastupovala Anna Heczková.

Po 1. sv. válce se poštovny ujal zase Pavel Heczko. Na jeho žádost mu byla od 1. 2. 1921 zvýšena odměna na 450 K za správu poštovny a 150 K za pochůzky. V záznamu o provozu poštovny v této době se uvádí, že poštovna denně doručuje průměrně 29 zásilek pro 27 příjemců, pošta pro poštovnu je tříděna ve vlakové poště na zastávce Hrádek ve Slezsku, kde je odebírána dvakrát denně. Z odměny za správu poštovny a doručování poštovny šla polovina Heczkovy odměny listonoši.

Zajímavé je hlášení poštovního úřadu Jablunkov, podle kterého byl poštovní 21. října 1921 dodán nový vývěsní štít s česko-polským nápisem. Od 1. 7. 1922 byla poštovna v Hrádku pověřena též přijímáním a doručováním balíků.

V roce 1926 bylo provedeno další šetření, podle kterého poštovna denně doručovala průměrně 57 zásilek pro 52 příjemců. Obec měla tehdy 133 domů a 967 obyvatel. Od 1. 4. 1926 byla poštovním zvýšena odměna na 800 Kč za správu poštovny a doručování a na 200 Kč za pochůzky. Odměna za vedení poštovny a za doručování byla od 1. 11. 1928 dále zvýšena na 1000 Kč. Koncem června 1929 se Pavel Heczko pro těžké onemocnění vzdal vedení poštovny. Novým poštovním byl od 1. 7. 1929 jme-

nován Pavel Samiec, Hrádek č. p. 115. Jeho roční požitky byly stanoveny na 1300 Kč za vedení poštovny a doručování a 200 Kč za pochůzky. V materiálech týkajících se jmenování nového poštovního je hlášení četnické stanice, podle kterého je Pavel Samiec majitelem obchodu v hodnotě 160 000 Kč a osobou důvěryhodnou. Pochůzky na železniční stanici s doručováním obstarává Anna Kantorová, nar. 1864, vdova bez penze, nemajetná. Již za předchozího poštovního doručovala ty zásilky, které poštovní nerozdělil dětem ve škole. Koncem července 1929 se situace u poštovny velmi vyhroutil. Odbor Matice osvěty lidové v Hrádku společně se správou české školy a oddělením finanční stráže podal na ředitelství pošt a telegrafů v Opavě žádost, aby poštovna v Hrádku byla zrušena a místo ní zřízena přespolní doručovací služba z poštovního úřadu v Návsi. Totéž později požadovala i obec Hrádek, když poštovní v říjnu požádal o zproštění vedení poštovny. Motívem poštovního byla nedostatečná výše odměny. Jak vyplynulo z následného šetření, poštovní požadoval zvýšení odměn na 2400 Kč. I tato částka však podle vyjádření inspekčního úředníka byla stále ještě nižší, než kolik by stálo zavedení přespolního listonoše, proto bylo doporučeno poštovnu ponechat a odměnu za správu poštovny zvýšit na 2000 Kč a za pochůzky na 400 Kč ročně. Zároveň bylo navrženo přearbit poštovnu pod poštovní úřad v Návsi.

RB

Změna v poplatku za komunální odpad

Podle nové Obecně závazné vyhlášky obce Hrádek č. 4/2016, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, která platí od 1. ledna 2017, bude poplatek za komunální odpad splatný jednorázově, a to nejpozději do 31. října příslušného roku.

Doposud jsme byli zvyklí na platbu dvakrát ročně, do 31. 03. a 31. 10., ve výši 270 Kč na osobu. **Od letošního roku bude platba jednorázová, do 31. 10. ve výši 540 Kč na osobu.**

Občané, kteří jsou zapojeni do stému IS-NO (Inteligentní systém nakládání s odpady) budou mít výši poplatku v letošním roce různě vysokou. Nejlepší třídíči za rok 2016 mají letos až 70 % slevu na poplatek a na osobu tak budou platit pouze 162 Kč.

Je tedy velmi výhodné být v systému ISNO zapojen zvláště pro toho, kdo je zvyklý třídít

odpad. Pokud totiž třídí, ale není v systému evidován, zbytečně přichází o slevu, která se promítne do příštího roku.

Nejpozději počátkem října tohoto roku obdrží každý poplatník složenku k platbě. Poplatek je možné uhradit na poště nebo na pokladně obecního úřadu. Upřednostněním bezhotovostní platby nám pomůžete snížit administrativní zátěž.

Pokud chcete uplatňovat slevu pro studenty, kteří z důvodu vzdálenosti školy bydlí mimo místo trvalého bydliště (VŠ koleje, internáty...), je nutné doložit potvrzení o studiu nebo o ubytování nejpozději do **27. 9. 2017**.

Další novinkou, kterou upravuje obecně závazná vyhláška, je, že jsou od poplatku nově osvobozeny osoby, které se v daném kalendářním roce narodí nebo zemřou. U těchto osob už se nebude vypočítávat poměrná částka, jak tomu bylo zvykem doposud.

V Hrádku bude ordinovat praktický lékař

Již 10 let hledáme praktického lékaře a konečně se to podařilo!

Máme pro občany Hrádku velmi dobrou zprávu. Ordinační, která je umístěna v budově obecního úřadu, bude zase využita naplno. Obec pronajala tento nebytový prostor MUDr. Ingrid Santariusové, která pracuje na tom, aby mohla v Hrádku provozovat ordinaci praktického lékaře. Doposud je ordinace využívána jenom jednou týdně na dvě hodiny, a to dětskou lékařkou MUDr. Mahdalovou.

Praktický lékař má v plánu v Hrádku ordinovat 4 dny v týdnu, z toho jeden den až do 19:00.

V současné době je třeba vyřešit výběrové řízení na krajském úřadě a lékař musí uzavřít smluvní vztahy se zdravotními pojišťovnami. Až bude tento krok úspěšně za námi, proběhne registrace nových pacientů. Počítáme s tím, že od

1. 9. 2017 bude zdravotnické zařízení otevřeno pro veřejnost.

Jsmo přesvědčeni, že ordinaci bude navštěvovat dostatečný počet lidí i díky bezbariérovosti (výťah). Absence služeb praktického lékaře přímo v obci byla dlouhodobě klíčovým nedostatkem, který dali občané výrazně najevo v dotazníkovém šetření. Zejména starším a méně mobilním obyvatelům Hrádku se nyní citelně uleví.

O termínu registrace budete s předstihem informováni.

Očkování psů proti vzteklině

Podle zákona č. 166/1999 Sb. (veterinární zákon) a podle pokynů Okresní veterinární správy ve Frýdku-Místku, bude v zájmu ochrany území ČR provedeno očkování psů starších 3 měsíců proti vzteklině. Žádáme proto majitele psů, aby přivedli svá zvířata na následující svodná místa:

V úterý 2. května 2017 (MVDr. Bojko)

U obecního úřadu v 8:30 hodin
U občana Nicielnika v 9:00 hodin
U prodejny Harcowianka v 9:30 hodin

V úterý 2. května 2017 (MVDr. Polok)

U obecního úřadu v 16:00 hodin
U občana Nicielnika v 16:45 hodin
U prodejny Harcowianka v 17:00 hodin

Ve středu 3. května 2017 (MVDr. Bojko)

U obecního úřadu v 16:00 hodin
U občana Nicielnika v 16:30 hodin
U prodejny Harcowianka v 16:45 hodin

Upozorňujeme chovatele, že očkování proti vzteklině je povinné! Chovatelé jsou povinni předložit u psů starších 3 měsíců známku a očkovací průkaz a zajistit dospělou osobu k patřičné fixaci zvířete s použitím náhubku. Očkování bude hrazeno na místě majitelem. **Poplatek činí 120 Kč za jednoho psa.**

Oznámení o plánovaném přerušení dodávky elektřiny

Dovolujeme si Vás informovat o plánovaném přerušení dodávky elektřiny ve dnech:

27. 4. 2017 od 7.00 do 19.00

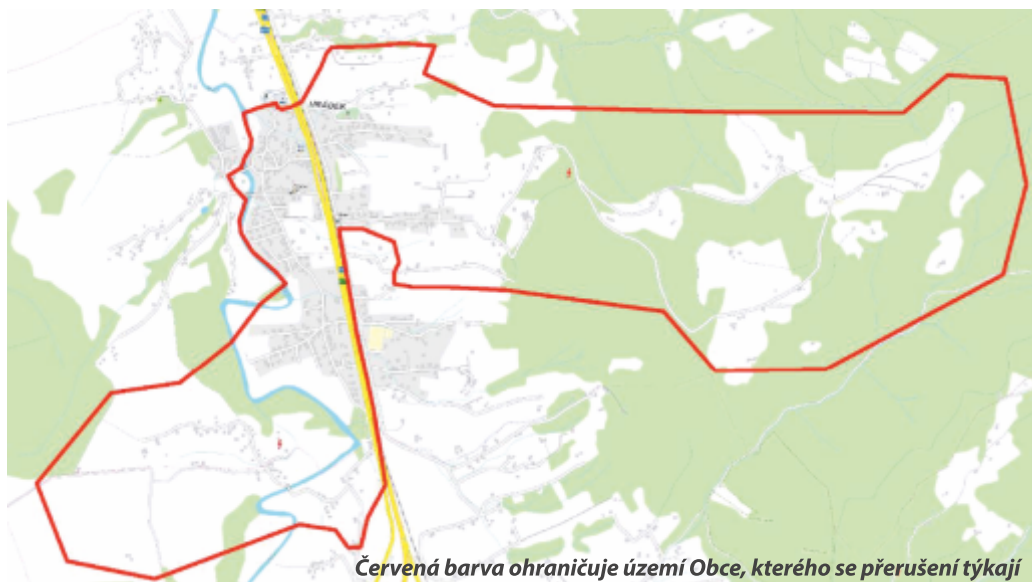
3. 5. 2017 od 7.00 do 15.00

16. 5. 2017 od 7.00 do 19.00

V částech obce Hrádek, zahrnující tato čísla popisná:

2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 36, 44, 45, 47, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 74/11, 76, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 96, 97, 99, 102, 107, 109, 110, 115, 119, 120, 121, 123, 124, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 142, 143, 146, 147, 148, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 160, 162, 164, 166, 167, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 217, 219, 222, 225, 226, 227, 228, 229, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 242, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 253, 254, 255, 257, 258, 263, 266, 267, 269, 270, 271, 273, 275, 276, 277, 279, 280, 282, 286, 287, 289, 290, 293, 294, 295, 297, 298, 299, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 322, 323, 326, 327, 330, 331, 333, 337, 340, 341, 343, 344, 345, 346, 347, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 363,

365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 428, 429, 432, 434, 435, 436, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 448, 449, 451, 452, 453, 454, 457, 458, 460, 461, 462, 463, 465, 467, 468, 469, 470, 471, 477, 478, 480, 486, 487, 488, 490, 493, 494, 498, 499, 505, 507, 509, 514, 515, 517, 520, 520/7, 520/9, 528, 529, 533, 538, 540, 547, 553, 9004/13, 9005/4, 9007/5, 9008, 9021/12, 9023

Červená barva ohraničuje území Obce, kterého se přerušení týkají

Napsali jste nám

Hezký den přeji, tímto dopisem bych chtěla moc poděkovat celému organizačnímu týmu za bezvadný Den pro ženy, který se uskutečnil 4. 3. 2017 v budově Centra volného času, v české i polské škole v Hrádku. Zúčastnila jsem se této akce se svými dvěma dcerami a vnučkou. Bylo to opravdu velkolepé, dokonale promyšlené, dotáhnuté do těch nejmenších detailů. Všechna děvčata, která se o nás starala - od masérek, kadeřnic, cvičitelek, po děvčata, která nám třeba ukazovala, jak si malováním na textil vylepšit nějaký ten kousek z našeho šatníku, (který jsme se už třeba chystaly vyhodit), a udělat z něj úžasný a jedinečný outfit. Rovněž chci podtrhnout skvělé občerstvení s celodenní nabídkou nápojů, jak teplých tak chlazených, jídel jak studené

kuchyně, tak výborného oběda, odpolední pizzy a v neposlední řadě tomboly s úžasnými cenami. Nesmírně jsme si tento den užily a moc děkuji za tak skvěle promyšlenou akci pro něžné pohlaví. Film, který byl zvolen jako třešnička na dortu, humorně zakončil tuto celodenní energií nabitou akci. Ještě jednou velké, ale opravdu velké díky všem aktérkám, které se podílely na organizaci. "Děvčata, zvládla jste to bravurně!" Kéž by takových akcí v naší vesničce bylo více, i když si dovedu, nebo možná ani nedovedu představit, jak velice náročné muselo zorganizování této akce být.

*S přáním krásného dne,
Lenka Szczuková
s dcerami a vnučkou*

O identitě dvou generací obyvatel

Hlavní výbor Polského kulturně-osvětového svazu České republiky vydal v nákladu 100 ks knižní publikaci s názvem „Tożsamość dwóch pokoleń Zaolzian“ (Identita dvou generací obyvatel Záoľší). Autorkou je Hrádečanka Magdalena Čmiel, která v ní analyzuje skupinu příslušníků polské národnosti, žijící v české části Těšínska, tzv. v Záoľší. V knize se zaměřuje na životní zkušenosti představitelů dvou generací

obyvatel – narozených před druhou světovou válkou a těch, kteří se narodili mezi léty 1981–1993, ale také na vývoj jazyka, národnostní symboliky a hodnot. Výhodiskem studie jí bylo 20 rozsáhlých rozhovorů s obyvateli obcí, kde podle výsledků sčítání lidu z roku 2001, žije procentuálně nejvíce Poláků. Mezi Milíkovem, Košařískami, Vendryní a Bukovcem je to právě Hrádek, který nese v tomto ohledu prvenství.

Maš

Autorka knihy

Hrádecké pěstitelce květin vykvetla Áronova hůl

Paní Marta Mlynková je nadšená pěstitelka pokojových rostlin, znalkyně hub a celkově velmi aktivní občanka Hrádku. Vyzařuje z ní nezměrný optimismus. Již několikrát se jí podařilo dovést ke květu velmi zvláštní exotickou rostlinu - zmijovce indického.

(*Amorphophallus conjac*) a je na tento výsledek patřičně hrdá, jak je patrné z obrázku.

RB

Zmijovce jsou jednoděložné rostliny z čeledi Zmijovci áronovitých, žijící v tropických lesích Asie. Vyskytují se na slunných lesních okrajích. Největší z nich, zmijovec titánský, mívá obrovský květ, dorůstající až 2,5 metrové výšky.

V našich podmínkách se zmijovec pěstuje jako pokojová rostlina. Málokdo se rozhodne tuto rostlinu zakoupit. Jednak proto, že polovinu roku vegetuje ukrytá v zemině, a jednak proto, že během květu téměř nesnesitelně zapáchá po zkaženém mase. Nekvete každý rok, nejdříve však až jako čtyřletá. Květ vyraší z obrovské hlízy. Paní Mlynková vypěstovala zmijovce indického

Zmijovec

Paní Mlynková s kvetoucím zmijovcem

Vlasta Ludwigová – pokladní se 45 letou praxí

Poslední den v roce bylo, obzvlášť mezi zaměstnanci nejnávštěvovanějšího obchodu v Hrádku, smutno. Odbitím 12. hodiny dokončila svou poslední šichtu paní prodavačka Vlasta Ludwigová (pro mnohé Vlasečka), která téměř celou svou kariéru strávila v hrádecké prodejně potravin. Ačkoliv na to její mladistvý vzhled neukazuje, z pracovního kolektivu odcházela do zaslouženého důchodu, a to po dlouhých 45 letech. Střídaly se režimy, vedení, obchod měnil svůj název, vzhled prodejny i používané technologie, ale usměvavá pokladní se vždy přizpůsobila nastoleným změnám.

Dívka, která původně snila o povolání zahradnice, se v rámci tříletého oboru vyučila ve Frýdku prodavačkou. Do hrádeckého obchodu, který tenkrát vedl Bystřičan pan Pavel Szczepanek, vstoupila poprvé v rámci praxe v roce 1971, coby učenka III. ročníku. V I. ročníku měla praxi také ve 2 prodejnách v Bystřici, ve II. ročníku v Návsi. Vyzkoušela si prodej textilu i masa a všude, kam ji škola poslala, s ní byli velmi spokojeni. Než po zdárně vykonaném studiu do tehdejší Jednoty nastoupila nastálo, přislíbila dočasně, na půl roku, výpomoc v návském řeznictví. Po půl roce se vrátila do

Hrádku, kde jí za pokladnu zaučovala paní Marta Stryjová. V práci ji dělala nejvíce radost rodinný kolektiv spolupracovnic a možnost poznat mnoho zajímavých lidí. Poprosila jsem paní Vlastu, aby čtenářům Hrádeckých novin krátce přiblížila vývoj obchodu, jehož byla neodmyslitelnou součástí. Do krásné nové životní etapy jí přeji pevné zdraví, ať si naplno užívá svých pěti vnučat a koníčků a ať stále s chutí navštěvuje hrádeckou prodejnu, co by hýčkaná zákaznice.

„Obchod, jak ho známe dnes, měl v mnoha ohledech jinou tvář. V Jednotě byly nízké regály, které s přehledem unesly nabízené množství ručně naceněného sortimentu. To mělo výhodu z hlediska bezpečnosti, protože prodávající měly přehled, kdykoli se v obchodě pohyboval někdo podezřelý. Na druhou stranu, zboží nebylo mnoho, s výjimkou pekařských a mléčných produktů se doplňovalo jednou týdně. Pokladna se v případě výpadku elektrické energie ovládala manuálně pomocí kličky a chod obchodu tak neovlivnil ani nečekaný výpadek. Stávaly se fronty na banány, na bystrický chleba - ten byl fenoménem. Nejvíce se prodával právě chleba, salámy a kvalitní konzervy. V období před

svátky jsem s kolegyněmi odvažovala kakao a kokos tzv. „na příděl“ po 10 dkg, což se mnohým zákazníkům vůbec nelíbilo. Kdo přišel dvakrát, nedostal, aby se uspokojilo co nejvíce zákazníků.

Časem Jednotu vystřídala Koruna, později stávající Hruška. Vedení rozhodlo o rekonstrukci obchodu, modernizoval se pokladní systém, regály, zrušily se papírové cenovky na zboží. Na úkor skladových prostor došlo ke zvětšení prodejní plochy a výměně technologie. Čím dál tím méně se objednávalo zboží na sklad, potraviny už se dodávaly každý den.

Změnu lze pozorovat i v chování zákazníka. Kdysi bylo nepsaným pravidlem, že se nakupovalo jednou týdně. Protože měl téměř každý své hospodářství, na odbyt nešly např. vejčička nebo mléko. S nástupem konzumní společnosti si zákazník vybírá z řady stejných produktů různých výrobců (např. obyčejný tvaroh vyrábí x výrobců). Mnozí zákazníci proto oproti minulosti pozorně studují etikety, než zboží vloží do košíku.”

MaŠ

Oslava 1. máje 1987 před tehdejší Jednotou

Paní Ludwigová za pokladnou

Robert Borski, poslední zákazník paní Ludwigové, se rozloučil květinou.

Pozdrav z daleké Sibiře

V sibiřském městě Tomsk pobývá v rámci studijního programu Erasmus náš občan, Vojta Byrtus. V tomto městě je úplně jiná zima než u nás. Vojta, jako správný hrádecký patriot, se nechal vyfotit s vlajkou obce a tímto posílá pozdravy domů, do rodného Hrádku.

Maličko nám svými slovy své nové působíště přiblížil:

"Rozhodl jsem se studovat v Rusku a kde jinde poznat pravé Rusko než na Sibiři. Vybral jsem si město Tomsk, které je nejstarším univerzitním městem Sibiře. Město není velké (podle Rusů, jinak je větší než Brno). Moje první dojmy jsou výborné. Rusové jsou velice milí a pohostinní. Je

to velmi dobrá zkušenost, za celý měsíc, co jsem tady, jsem poznal lidi z celého světa. Pokud se týče počasí, největší zimu jsem zažil něco málo přes 30 °C a sněhu tolik, co jsem za celý život neviděl!"

Tomsk má kolem půl miliónů obyvatel.

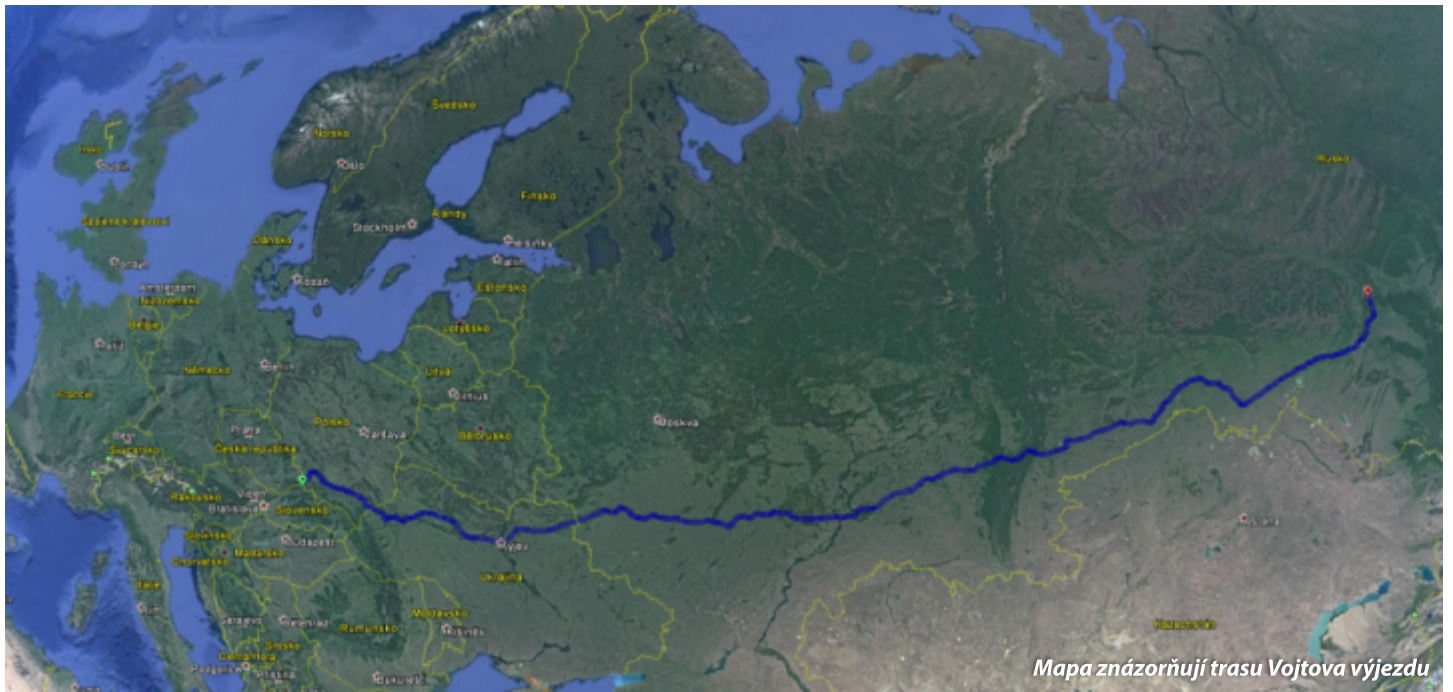
Kdybychom chtěli Vojtu navštívit, autem bychom museli ujet 5300 km (jedním směrem). Bez přestávek by nám to trvalo 68 hodin autem.

„Vojto, držíme palce, aby se ti nestýskalo. Když, tak se občas přes webkameru koukni, jak se v parčíku probouzí jaro.“

RB

Vojta zdraví ze sibiřského města Tomsk

Mapa znázorňující trasu Vojtova výjezdu

Z pióra Turoňki Skalanki

Prošba

*Gdy słońce cicho schyla się
I echo w dali woła
Gdy dźwięk ostatni pieśni
mej
Umiera w mroku zgoła
O wtedy Panie błagam Cię
I proszę wciąż na nowo
O Panie nie opuść mię*

*Gdy głucha noc otacza mię
I gęsta mgła się klebi
Gdy serca drogie kryją się
Do ziemi smutnej glebi
O wtedy Panie błagam Cię
I wołam z tej pustyni
O Panie nie opuść mię*

*Gdy noc ostatnia zbliża się
Milczeniem swoim świętym
Do grobu wtedy złożą mię
Po życiu spocząc smutnym
O teraz będę błagał Cię
I dłoń wyciągnę prosząc
O Panie mój nie opuść mię*

*Cieężko mi
Chciałam umrzeć
w tej niedoli
Śmierć powiada nie
Nie każdego w grób umieści
Co jej prośby szle
Jeszcze kielich twej goryczy*

*Wiele kropel ma
Musisz cierpieć, pić powoli
Wypić aż do dna*

Anna Turoń

Milí občané,

Chceme s Vaší pomocí „oprášit“ staré básně a říkanky, které si v minulosti předávali naši předkové z generace na generaci. Pokud Vám některé z těchto zanikajících literárních útvarů utkvěly v hlavě nebo je strážíte jako své poklady na papíře, prosím, podělte se s námi o ně. Postupně je zde budeme zveřejňovat.

Víte, proč je Hrádek obcí Turoňů?

Nejčastějším příjmením v Hrádku je příjmení Turoň. Turoňů zde žije přes 60, pak velmi dlouho nic a pak Sikora. Proč zrovna v Hrádku je taková anomálie a dominance jmenovaného příjmení? Genealogické pátrání tohoto rodu nás dovede až do roku 1697, kdy se Jiřímu a Hedvice Turoňovým narodilo první dítě, dcera Marie.

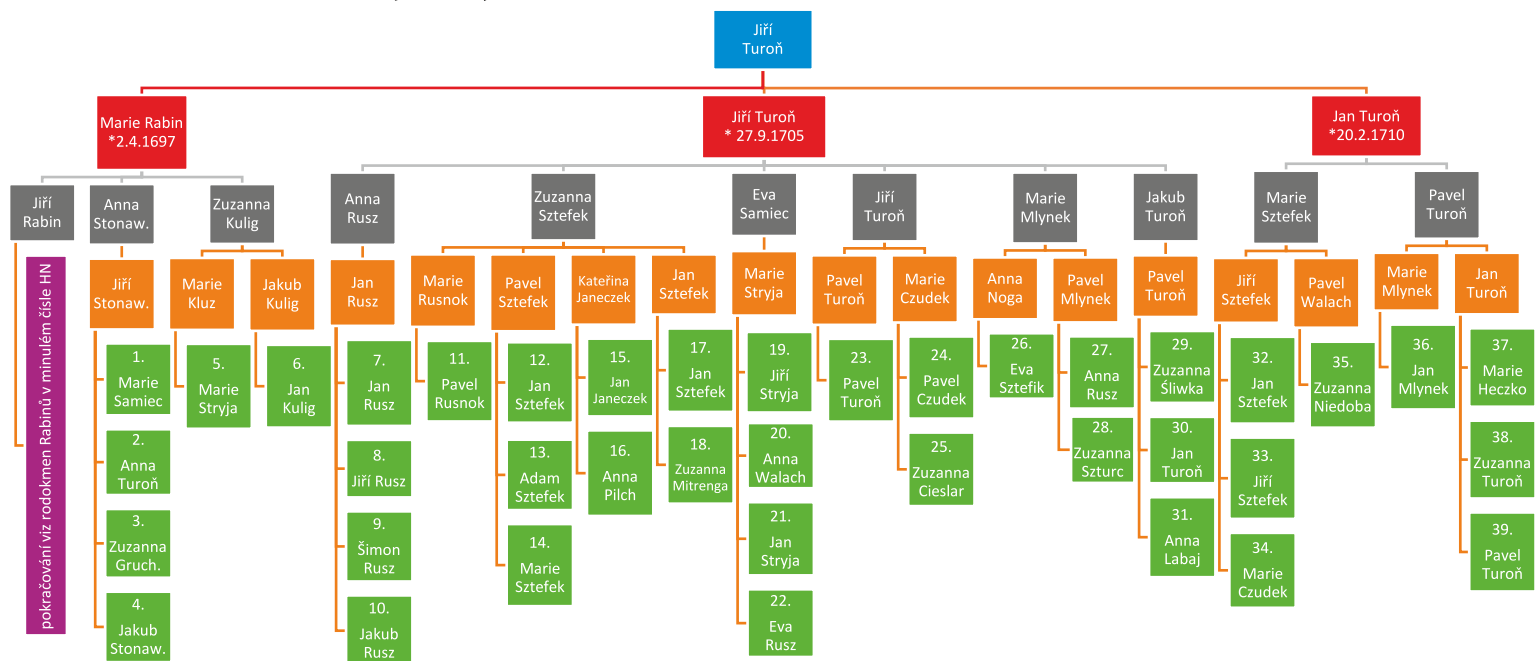
Od té doby se rod rozrostl do mnoha větví, spojil všechny místní starousedlíky evangelického původu (v některých případech i katolického) do jedné obrovské rodiny. Téměř každý z nás, kdo žije v Hrádku minimálně čtvrtou generaci, má ve svých předcích nějakého Turoňe. Přičemž tento rod se do Hrádku přičlenil pravděpodobně z Bystřice, kde je uváděn již v roce 1621. Je to první zmínka tohoto příjmení v Těšínském Slezsku. Také z Bystřice pochází jedna obrovská větev Turoňů. Příjmení bylo

uváděno v různých podobách: Thuron, Turon, Turuin, Turon, Turoň, Turoň. Význam slova je odvozen od slova "tur". Koledníkovi, převlečenému za rohaté zvíře se říkalo turoň. V Hrádeckých urbářích je poprvé napsáno příjmení Turoň až v roce 1722. Jednalo se o Jiřího Turoně, který se přičlenil do mlynářské rodiny někdy kolem roku 1696. Jiří si vzal za ženu Hedviku, dceru mlynáře Šimona Heczka z Hrádku. Narodilo se jim několik dětí. Jejich syn Jiří, uveden jako příslušník evangelické církve, pokračovatel rodu, se dle nejstarší matriky narodil 27. 9. 1705 v Hrádku (jak je patrné na fotografii dole). Vzal si Evu Martynkovou, se kterou měl pět synů a pět dcer. Podle povolání Jiřího i jeho potomků lze vydedukovat, že rodina žila ve mlýně blízko řeky Olzy. Bylo to v místě, kde se potok Kompařov vlévá do Olzy, v pozdějších generacích i na Wydziyro-

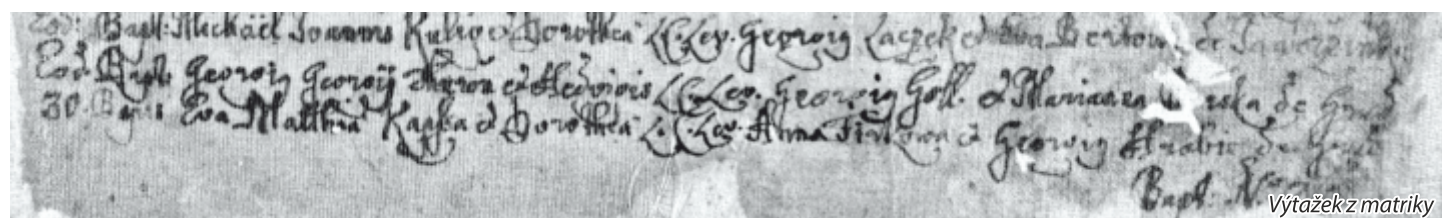
vě, tj. nedaleko dnešního mostu přes řeku, pár desítek metrů proti proudu od dnešního mostu přes řeku, na tzv. Wydziyrowie, kde podle starých rakouských vojenských map se skutečně mlýn nacházel.

Poznámka:

V grafickém rodokmenu je každá generace označena jinou barvou políčka. Očíslovaná políčka korespondují s příjmeními v rámečcích v dolní části rodokmenu. Příjmení vyjadřují, které dnešní rody v Hrádku odvozují svůj původ od Jiřího a Hedviky Turoňových. Pro nedostatek místa a přehlednost nejsou v rodokmenu znázorněni všichni potomci dané generace, ale jenom ti, kteří mají zjištěné potomky. Ženy jsou znázorňovány jako provdané, s příjmením po manželovi. Proto také není uvedeno všech 10 potomků Jiřího Turoně, ale pouze 6.

1. Turoň, Brudný, Gavenda, Martynek, Nieslanik, Ogrocki, Bocek, Žabka	6. Drong, Szkandera, Bocek, Fiedor, Byrtus, Čmiel, Bodzenta, Rucki, Ligocki, Kubisz, Stonawski, Czudek, Gavenda	14. a 17. Walach, Heczko, Grochol, Brózda, Kajzar	25. Borski, Bajtek,	27. Targa	34. Sikora, Gavenda, Lipowski, Bocek, Mlynek, Adamik, Sekerka, Byrtus, Niedoba, Konieczny, Czyż, Walach, Czudek, Bocek, Striha, Vatrál
2. Turoň, Kantor, Kawulok, Pilch, Fizek, Nikodem, Hawliczek, Koziel, Gryga, Jursa, Cieslar, Kadlubec, Heczko, Martynek, Bocek, Kajfosz, Byrtus	10. Czyż, Marzyniok, Borski, Mrózek	15. Turoň, Mruzek, Chylek, Fizek, Szturc, Czyż, Stonawski, Janeczek, Branc, Dudys, Noga, Sikora, Borski, Pilch, Mazur, Czudek, Martynek, Janik, Szkandera, Pindur, Sztokowski, Pyszko, Stroka	28. Targa, Sztetek, Byrtus, Turoň, Čmiel, Klus	29. Kubisz	35. Samiec
3. Turoň, Kantor, Klus, Czudek, Byrtus, Martynek, Ruzs, Kapsia, Sztetek, Cieslar	11. Kawulok, Czudek, Fizek, Sikora, Martynek, Kahlich, Haltof,	16. Pilch, Karkoška, Cieslar, Ruzs, Kupiec, Targa, Mitrenga, Stebel, Kaleta, Czyż, Haltof, Turoň, Fizek, Sikora, Chylek, Mruzek, Heczko, Martynek, Polok, Micza, Mlynek,	30. Turoň, Schneider, Noga, Hajduk, Pyszko, Sztetek, Targa, Brudný, Fizek, Gavenda, Ogrocki, Cieslar, Fiedor		36. Benek, Trombik, Krůček
4. Starzyk, Kluz, Mlynek, Kantor, Kupiec, Targa, Sikora, Mruzek, Fizek, Turoň, Chylek, Bocek, Zawada, Klus, Raszka,	12. Sztetek, Szkandera, Kupiec, Dzik, Branc, Dudys, Nikodem, Walek,	23. Turoň, Jursa, Kawulok, Koziel, Gryga, Bocek, Heczko, Kadlubec, Cieslar, Pilch, Husar, Pezda, Nikodem, Morcinek, Suszka, Kajfosz, Hawliczek,	33. Mlynek, Widenka, Kluz, Kantor, Kupiec, Konderla, Stryja, Nowak, Czudek, Dorda, Sikora, Kawulok, Szturc, Sztetek, Szkandera, Martynek,		37. Mlynek, Palarczyk, Walek, Cieslar, Czudek, Martynek, Piechaczek, Chowaniec, Kruták, Kotas, Ruzs, Drong, Kapsia, Sikora, Ditrich, Bialožyt, Lisztwan, Bocek, Nikodem, Husar
5. Turoň, Kvapil,	13. Fizek, Turoň, Chylek, Mruzek, Noga, Szturc, Martynek, Stonawski, Gryga, Klus, Brózda, Mazur, Borski, Kantor, Bajtek, Raszka, Sztetka, Malik, Dudys, Branc, Cieslar, Pilch, Gryga, Widenka, Janeczek				38. Martynek, Mazur

Výtah z matriky

Dreamologie

Kdo by nechtěl potkat kluka svých snů? Alice potká kluka svých snů – doslova. S Maxem cestují po světě a prožívají spoustu krásných a dobrodružných chvil. Ale je v tom háček! O všem se Alici jen sní... Do té doby, než se s otcem přestěhuje do Bostonu a začne chodit na novou školu. A koho ve třídě nepotká? Maxe – kluka z masa a kostí! Ne-ní ale takový, jakého si ho Alice představovala. Má komplikovanou povahu a cestu k sobě nenacházejí snadno. Za vším vězí dávný experiment, který jim hranici mezi realitou a snovým světem nadlouho rozostřil. Komedialní příběh s laskavě potrhými hrdiny a spoustou sympatických postav, které čtenáře donutí smát se nahlas!

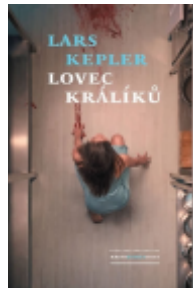

Lovec králiků

Joona Linna je už dva roky ve vězení s vysokou ostrahou. A teď ho odvezli na tajnou schůzku. Po vraždě jednoho ze švédských ministrů totiž policie potřebuje, aby

jí pomohl vypátrat a zastavit pachatele, který nejspíš plánuje další vraždy v politických kruzích. Policie pracuje s verzí teroristického pozadí případu, Joona však tuší, že oběti, kterých brzy bude víc, spojuje cosi jiného... On i Saga Bauerová musejí pracovat tajně a proti rozkazům svých nadřízených, aby vraha zastavili dřív, než bude příliš pozdě.

Hříčka osudu nečekaně postaví do centra dění populárního kuchaře Rexe Müllera. Má v plánu poprvé se postarat o svého syna Sammyho. Ale místo tří týdnů dovolené ho čeká děsivý boj o přežití. Až se z vašeho telefonu ozve dětský hlas odříkávající básničku o králících, dejte se na útěk, protože právě tu slyšely všechny oběti před smrtí.

Laskonky

Proč si neustále obouváme boty, které přece vždycky tlačily... Může existovat nevěra, která nezraňuje? Opravdu lze mít sex bez závazků? A kdy přijde po střídavé péči i střídavá povinnost a role rodičů se koneč-

ně vyrovnají? Povídky o nešťastné zamilovanosti a šťastných flirttech. Laskonky jako Laskonky. Krátké texty pro dlouhé večery od Barbary Nesvadbové, doprovázené tvorbou Pasty Onera.

Jak se Martínek ztratil

Příhody, které malý Martínek prožívá, znají snad všechny děti. Každý se jako malý jednou ztratil, musel jít poprvé k zubaři nebo se učil, jak být doma mamince a tatínkovi také užitečný. To všechno potkalo i Martínka, při všech dobrodružstvích jsou však s ním i jeho noví kamarádi, kteří mu se vším rádi pomůžou. Martínkovy příběhy z pera Eduarda Petišky, klasika dětské literatury, jsou doprovázeny ilustracemi Zdeňka Milera.

Březen – měsíc čtenářů

Měsíc čtenářů je celostátní akce podporující a propagující četbu, pořádaná každoročně v měsíci březnu. Vznikla v roce 2009 a jejím organizátorem je SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky). Každý rok se k této akci svými aktivitami hlásí více než 400 veřejných knihoven z celé České republiky.

Předchůdcem Měsíce čtenářů byl Měsíc knihy, jehož první ročník se datuje do roku 1955. Tehdy bylo hlavním cílem šířit především dobovou politickou literaturu mezi všechny občany. Po roce 1989 Měsíc knihy téměř zanikl. S nástupem elektronických médií se změnil i název na měsíc knihy a internetu. V současné době u příležitosti Měsíce čtenářů pořádají mnohé knihovny a knihkupectví různé akce na podporu čtenářství.

I naše knihovna v Hrádku se snaží podpořit čtenářství a v březnu pořádala řadu akcí. Mezi jinými i vyhodnotila čtenáře roku a to jak mezi dospělými, tak i mezi dětskými čtenáři. Čtenářem roku se v kategorii dospělých čtenářů stala Zuzana Kušnířová a mezi dětmi je čtenářem roku Ela Grygová. Oba vítězové obdrželi odměnu v

Knihovnice Petra Borská děti motivuje k četbě

podobě krásné knihy.

Po celý březen byla vyhlášena čtenářská amnestie na nevrácené knihy (bez nutnosti hradit sankční poplatek) a pro nové čtenáře bylo zápisné zdarma. Pro děti byly připraveny soutěže, kvízy a luštění o pěkné ceny. Stále je možno vybírat z 15 polic knih, které jsou zcela zdarma.

V březnu navštívilo knihovnu 45 dětí z české mateřské školy. Povíдали jsme si, jak s knihami zacházet a jak se o ně starat, aby zůstaly dlouho pěkné. Ukázali jsme si

spoustu pohádkových knížek, ale i knih naučných, např. o zvířatech, o vesmíru, o vaření... Vyzkoušeli jsme si pohádkový testík, za bonbónky jsme zkusili doplnit pracovní list a pak už jsme jen prohlíželi a prohlíželi...

V závěru Měsíce čtenářů jsme pasovali 16 prvňáčků na čtenáře a rytíře knihy. Na školáky se v naší knihovně těšíme i s učiteli v dubnu a pro Vás, ostatní čtenáře, jsme k dispozici každé pondělí a středu od 12,00 do 17,00 hod.

Petra Borská

Pasování prvňáčků

Prvňáčci z české školy zavítali 30. 3. 2017 do obecní knihovny v Hrádku.

Nejprve jsme si povídali o knihovně a knihách, přečetli jsme si pohádku a vyzkoušeli, jak dokonale už prvňáčci ovládli svět písmenek. A protože všichni prokázali, že číst a psát je pro ně hračka, slavnostně je pan starosta pasoval na čtenáře a rytíře knihy.

Ted' už jen zbývá doufat, že si prvňáčci vůni knih zamilují a kniha se jim stanem po celý život milým společníkem.

Petra Borská

Pan starosta s pasovanými čtenáři a paní učitelkou

Zajímavosti a statistiky z knihovny

Počet knih v majetku knihovny	6 037 (4 620 krásné literatury a 1 417 naučné)
Počet knih zapůjčených z třinecké knihovny v rámci regionálních fondů	505
Celkový počet registrovaných uživatelů	178, z toho 79 dětí do 15 let
Počet návštěvníků v roce 2016	2 022
Počet zapůjčených knih v roce 2016	3 587
Nežádanější kniha roku 2016 z oddělení pro dospělé	Zachránila mě slza od Angele Lieby
Nežádanější kniha roku 2016 z oddělení pro děti	Deníky malého poseroutky
Další vybavení knihovny	3 počítače s připojením na internet

Zpracovala Petra Borská

Vy se ptáte, my odpovídáme

Dobrý den,

při procházkách po naší obci jsem zaregistroval, že skoro u každého domu stojí zelený plastový kompostér. Zajímá mě, zda byly kompostéry poskytovány obcí. Za odpověď předem děkuji. S pozdravem a přáním pěkného dne,

Jan Pospěcha

Dobrý den,

na zajištění kompostérů pro občany se podílela obec následujícím způsobem. O dotaci na kompostéry zažádalo Sdružení obcí Jablunkovska, jehož je Hrádek členem. Na základě předběžného zájmu byly kompostéry přidělovány občanům zdar-

ma (1 kompostér na 1 číslo popisné). Prvních 5 let bude kompostér ve výpůjčce, po tomto období se automaticky stane majetkem občana. Náklady na nákup kompostérů byly tedy hrazeny z dotace.

Obec vyzývala občany opakovaně o vyplnění tzv. návratky s předběžným zájmem občanů o kompostéry hrazené z dotace. O kompostéry byl takový zájem, že bylo žádáno v roce 2014, posléze byla druhá výzva v roce 2015. V roce 2016 počet zájemců nedosáhl stanoveného limitu pro jejich poskytnutí. Pokud byste chtěli také kompostér získat, je ještě možnost ve třetí výzvě, přičemž je zapotřebí, aby bylo zaevidováno 70 zájemců. V současné době jich máme přesně 22, tudíž ještě 48 kompostérů čeká na svého potenciálního majitele.

S pozdravem,
Robert Borský

Karel Widenka

Karel Widenka se narodil před sedmdesáti lety v Hrádku, ale během svého života se stal Hrádečanem dohromady třikrát. Schůzka s panem Widenkou byla jedinečná. Než jsem se nadechla, abych mu položila první otázky, usměvavý pán s vytříbeným smyslem pro humor mi podal do ruky 9 popsanych listů papíru. V noci před schůzkou totiž přemýšlel a „vypichoval“ ze svého pestrého života ty nejdůležitější mezníky a perličky.

Narodil jsem se v Hrádku, ale bydlel jsem tu velmi krátce. Na to, abych si to pamatoval, jsem byl moc malý. Vzpomínky na dětství začínají někdy v pátém roce, a to jsem bydlel v Návsi v Kempách, to je lokalita hraničící s Hrádkem. Pamatuji si, jak jsem začal navštěvovat polskou mateřskou školku v Návsi. Školka mě bavila, (byla tam spousta hraček a zábavy), ale jen do doby, než jsme šli na lehátka odpočívat a museli spát. To jsem nemohl pochopit: „Přes den a spát?!“ Když učitelka kontrolovala, jestli všichni spí, měl jsem oči zavřené. Když odešla, tiše jsem vstal a odešel z pokoje plný odhodlání jít domů. Neměl jsem ani boty, ty byly v šatně, kde v družné debatě odpočívaly učitelky. Nic se nedalo dělat, boty „neboty“, utíkal jsem jen v ponožkách. Když jsem přišel domů, to byl kravál! Otec mě naložil na kolo a ujížděl se mnou zpět do školky. Asi v polovině cesty jsme potkali vystrašenou učitelku, paní Annu Lisztwanovou, která mě už hledala. Já se tehdy strašně styděl, protože to byla ta nejhodnější učitelka z celé školky. Po letech, když jsem ji potkával tady v Hrádku, jsem si tuto příhodu vybavil v paměti. Ona mě asi nepoznala, ale já ji vždy už z dálky uctivě zdravil.

Další velký zážitek z předškolního věku byla srážka vlaků na Harcově, ke které došlo 14. 1. 1953. Stalo se to ráno. Ještě se smrákalo, když přiběhl soused, že se stalo neštěstí. Slyšel pískat lokomotivu jedoucí od Mostů, najednou velký rachot a vzápětí klid. Strýc, který bydlel ve druhé polovině domu jako my, byl železničářem. Okamžitě se oblékl a utíkal k Harcovu, já za ním. Když mě viděl, hned mě okřikl, ale mně se zpátky nechtělo, tak mě vzal za ruku a šli jsme spolu. To, co jsem tam viděl, si pamatuji dodnes. Nejvíc mě zaujala lokomotiva, která byla vyvrácena na mostě. Padalo z ní hořící uhlí rovnou do potoka.

Začátek školních let mám spojen s Návsi, kde jsem absolvoval pět tříd. V hlavě mi utkvělo pár perliček. Do školy jsme chodili pěšky, jak žáci polské, tak české školy. Občas to mezi námi zaskřípalo, a to jsme se poprali. Jednou to někdo nahlásil do školy a probíhalo vyšetřování. Bylo nás v tom namočených asi deset kluků, dohromady se žáky české školy. Všichni

jsme byli odvedeni do ředitelny, za tehdejšího ředitele polské školy - Ostruzskem a českým - Žižkou. Ti nám chvíli domlouvali a pak přišel trest lyskovou hůlkou, která sloužila jako ukazovátka na tabuli. Ředitel polské školy vyplatil dvěma ranami na zadek žáky polské školy, ředitel české školy udělal to samé žákům české školy. Avšak, za pár dnů jsme zas byli všichni kluci kamarádi, vše bylo zapomenuto.

Rád vzpomínám na to, jak jsme v náveské škole hrávali divadlo. Bylo to asi ve čtvrté třídě. V jedné scéně jsme v deseti párech nacvičovali slavnostní polonézu. Každý měl svou partnerku. Ta moje byla z

„Těch plánu je ještě hodně a roků taky, tak nevím, kolik nám toho bude dopřáno. Největší radost mám, když se sejde celá rodina, hlavně vnuci – ti menší dovedou rozveselit celý dům.“

páté třídy a tančila výborně. Líbilo se mi, že ji můžu držet za ruku a kolem pasu. Vždycky jsem se těšil na zkoušku. Já jsem se do ní tehdy zamiloval, byla to má první tajná láska. Ona to nevěděla a neví to dodnes... Od té doby mi zůstalo potěšení z toho, když si můžu zatančit. Velmi rád tančím.

Druhý stupeň, šestou až devátou třídu, jsem navštěvoval v Jablunkově. To byla doba poznání a přátelství. Do školy dojížděli žáci z Jablunkova, Návsi, Milíkova, Lomné, Písku, Písečné, Bukovce, Bocanovic a Mostů. S učením to tam u mě bylo horší. Učil jsem se jen předměty, které mě bavily - fyziku, chemii, historii, přírodovědu a kupodivu ruštinu, ale to asi proto, že ji vyučovala přísná učitelka, která zkoušela tak dlouho, dokud to člověk neuměl.

Jen samé dobré vzpomínky mám na učitele přírodovědy z Hrádku, pana Jana Turoně. Když bylo dobré počasí, teplo, jezdil do Jablunkova na mopedu. My kluci mohli na tom mopedu oči nechat, byla to tehdy novinka. Pan učitel měl zvláštní způsob vyučování. Neříkal květina, motýl, ale květinka, motýlek... Za čtyři roky jsem ho neviděl se rozčilovat ani zvýšit hlas. Vděčím mu za to, že se mi podařilo vypěstovat několik ovocných stromů. Naučil mě roubovat a očkovat.

V Jablunkově stával tzv. dům pionýrů, kde jsme navštěvovali zájmové kroužky. To bylo něco pro mě. Chodil jsem do elektro kroužku. V sedmé třídě pro mě nebyl problém zapojit světlo, lustr nebo schodišťový vypínač. Doma jsem zavedl zvonek. Do té doby, když někdo přišel, musel klepat na dveře nebo okno. Doma jsme měli rádio. Velmi mě zajímalo, jak to funguje - ve škole jsme se to neučili. Naštěstí byla v Jablunkově knihovna dobře vybavená knižním fondem. Tam jsem půjčoval knížky od základů elektroniky až po katalogy součástek. Netrvalo dlouho a měl jsem první vlastnoručně vyrobený přístroj - krystalku. Tvořily ji jen čtyři součástky - cívka, kondenzátor, krystal a sluchátka. Díky krystalce jsem mohl dělat různé pokusy. Využíval jsem ji k „chytání“ zakázaných stanic. Nejhlásitější byla stanice „Hlas Ameriky“. Závěrem vysílání tam jednou diktovali adresu, na kterou můžou posluchači psát. Otcí jsem se svěřil, že by bylo dobré tam napsat, jak je dobře slyším. No to jsem si dal! Otec mi vyhuboval, ať se neodvážím něco takového dělat, že přijde policie a mám po krystalce, on po rádiu, a ještě ho zavrou do vězení.

Další mou zálibou byla fotografie. Začínal jsem s „Pionýrem“, to byl aparát se dvěma clonami a jedním časem. A ty fotky taky tak vypadaly, nic moc... Ale než byly fotky, to jsem musel nastudovat několik brožur a knížek. Od focení až po fotky to byl dlouhý proces, od vyvolání filmu až po leštění fotek tak asi deset operací. Dnes to je něco jiného, fotit může i malé dítě nebo jak se říká, stará babka. Digitální technika obstará vše, zasunete kablík do televize a fotky padají jedna za druhou. To je tak jednoduché, že mě to ani nebaví. Koupil jsem si skener, negativy a staré fotky ukládám přes počítač na paměťové nosiče. Možná se to bude někdy vnukům nebo pravnučkám líbit. Já těch zálib měl od mládí dost. Sbíral jsem známky, mám jich několik alb, taky pohlednice, mám jich velkou krabici, starých peněz a mincí je menší kuffřík, ale nejsou to žádné unikáty. Nabízím to vnukům, jim se to líbí, občas to prohlédnou, ale aby si to vzali a starali se o to, zatím nic. Možná někdy později...

Dalším koníčkem, nebo spíš uklidňující zábavou, je akvaristika. S tou jsem začal ještě ve škole na prvním stupni. Chytával jsem v Olze malé rybičky, říkávali jsme jim „pidle“. Dal jsem je do láhve od okurek, která měla tvar sudu a obsah asi pět litrů a osázel jsem ji rostlinami ze stavu. To bylo mé první akvárium. Byly doby, kdy jsem měl akvárií hodně. Teď mám už jenom jedno 150litrové a to je balzám na nervy. Manželka většinou sleduje televizi a já rybičky. Případá mi to lepší. Na druhou stranu, lhal bych, kdybych řekl, že televizi nesleduji. Sleduji některé sporty, dokumenty a vědomostní soutěže.

Po základní škole skončil takový ten dětský život a začaly povinnosti. Škola, práce v Železárnách a dvouletá vojenská služba. Na vojnu taky rád vzpomínám. Sloužil jsem dva roky v Jindřichově Hradci. Je to krásné město a okolí, říkáva se mu „Česká Kanada“. Projel jsem kus Šumavy, Libavu a na Slovensku okolí za Kežmarokem. Někdy si říkám, že ani na dovolené jsem se neměl tak dobře jak na vojně. A představte si, že ta vojenská služba se počítá jako odpracované roky do důchodu. Po základní vojenské službě jsem opět začal pracovat jako zámečnický v Železárnách. Nechal jsem se přesvědčit, mimo běžnou opravárenskou činnost, na práci v plynové masce. To byla nebezpečná práce. Když se pracovalo v koksárenském plynu, člověk jím byl cítit ještě druhý den. Nepomohlo několikáté sprchování. Manželka to vždycky komentovala tím, že smrdím Železárnami, a já na to: „Peníze, to Ti nesmrdí!“ I když to bylo velmi dobře placeno, tak jsem s tím časem skončil. Nelíbilo se mi, že nás mladé dávali na ta nejnebezpečnější místa, odkud by byl, v případě výbuchu, velmi ztížený únik. Železárnám jsem věnoval celý produktivní věk, do padesáti let jako zámečnický údržby energetiky, po padesátce jako operátor hutní energetiky.

Rok po vojenské službě jsem se oženil a vzal si za manželku Hrádečanku, se kterou jsem se přátelil už před vojnou. Po svatbě jsem se stěhoval do Hrádku a stal se Hrádečkem po druhé. Nepobyl jsem tu ale dlouho, jen něco přes rok. V roce 1969 se totiž narodila dcera, doma byly stísněné podmínky, a tak jsme se stěhovali do Lyžbic. Stačilo podepsat smlouvu, že budu pracovat v Železárnách deset let, zaplatit částku 1 200 Kč, a měl jsem dvoupokojový družstevní byt s příslušenstvím za 90 Kč/měsíc. V Lyžbicích bylo všechno, jak se říká u ruky-jesle, školka, obchody, i do práce bylo blízko. Ale nás to táhlo do Hrádku, kde jsme se cítili jako doma. Koupil jsem auto a každou volnou chvíli jsme trávili tam. Po nějaké době, když bylo naspořeno něco peněz, jsme se s manželkou rozhodli, že si v Hrádku postavíme dům. Tam, kde jsme si to představovali, úřady nepovolily, že je to prý zemědělská půda. Dnes tam má dům zeť s dcerou. Já když vidím, kde se všude na zemědělské půdě staví, tak se mi ježí vlasy na hlavě, i ty, které už nemám. V roce 1976 jsme začali s přestavbou i přístavbou domu od rodičů manželky. Byla to dvojná-

Manželé Widenkovi s dcerami (v popředí fotografie) a jejich rodinami

sobná práce, bouralo se a zase stavělo. V roce 1980 jsme se stěhovali do Hrádku, a to jsme byli už čtyři. V Třinci se narodila druhá dcera. Stavba byla konečně hotova ke spokojenosti rodičů, kteří bydleli v přízemí a nás obývajících patro. Po přestavbě domu začal nový život. Kromě zaměstnání jsme pracovali na hospodářství. Pěstovali jsme brambory, obilí... Chovali jsme ovce, bylo třeba sušit seno. Ve volném čase jsme jezdili autem na výlety - na Slovensko do termálních koupališť a na přehrady, kde jsme většinou stanovali. Využíval jsem možnost pobytů na rekreačních chatách Železáren a rekreačních pobytů u moře, v bývalé Jugoslávii, Rumunsku a Bulharsku. Jednou jsme byli i v Rusku.

Dnes už si to společně s manželkou jako důchodci snažíme užít aktivní činností, ať už v místním Klubu seniorů, kde je dobrý kolektiv, tak v třineckém klubu Seniorů turistů. Máme plán vycházek na celý rok. Každou středu je možnost někam vyrazit - vlakem, autobusem a hlavně pěšky. Jedná se o túry od šesti do dvaceti kilometrů po okolí. Neustále mě překvapuje, kolik je u nás krásných a zajímavých míst. Někdy se společně vydáváme do Polska nebo Slovenska. Několikrát jsme měli naplánovány výlety v Hrádku. Navštívili jsme Alej dobra, muzeum, mlýnek, parčík nebo 3D maketu Hrádku. V Belku už tradičně smažíme vaječninu.

Mimo tyto vycházky s manželkou jezdíme na výlety do Slovenských termálních lázní, někdy se k nám přidá i větší skupina hrádeckých seniorů. Tatry, to je naše srdeční záležitost. Vracíme se tam každý rok několikrát, někdy také s vnuky nebo s přáteli z Klubu seniorů. Navštěvujeme také slovenská města a hrady. Ty největší už máme „okoukané“, ale ještě je dost těch, které bychom chtěli vidět. V minulém roce jsme byli také pár dní na Šumavě a třikrát v Praze. Letos zamýšlíme Prahu zopakovat, sice je tam dost drahé, ale pro seniory nad šedesát pět let je doprava metrem, tramvají a autobusem zdarma. Jen je k tomu potřeba mít fotku, 20 Kč a na hlavním nádraží v Praze vám vystaví průkaz na počkání. Několikrát do roka také navštívím

místní knihovnu. Čtu literaturu faktu a dějiny. Zvláště oblíbeným způsobem relaxace je, ovšem za příjemného letního počasí, jízda na čtyřicet pět let starém motocyklu „Pionýr“, kterého mi zrenovali vnuci. Jezdívám po okolí - do Salajky, Řeky, Hlučové nebo jen okruh přes Milíkov.

Těch plánů je ještě hodně a roků taky, tak nevím, kolik nám toho bude dopřáno. Největší radost mám, když se sejde celá rodina, hlavně vnuci - ti menší dovedou rozveselit celý dům. Když odejdou, mám taky radost, protože je klid. Přesto se však nemůžu nikdy dočkat toho, až zase přijedou, a tak se to točí stále do kola. Myslím, že šťastná rodina a zdraví je důvodem ke spokojenosti.

Pane Widenko, moc Vám děkuji za poutavé vyprávění a do dalších let přeji, ať si stále zachováte svůj smysl pro humor a radost ze života.

MaŠ

S manželkou na výletě v Dolním Benešově

Příroda Hrádku V.

Ptáci u Olzy

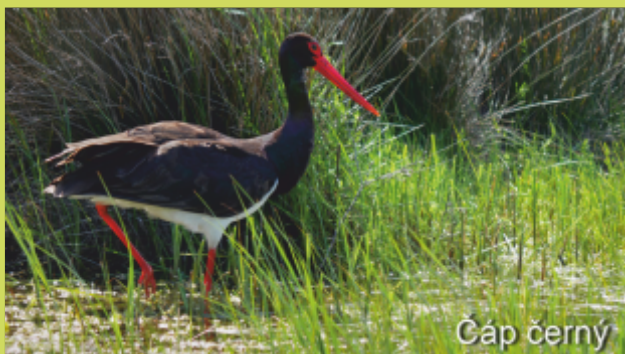
V dnešní části seriálu o přírodě Hrádku se zaměříme na opeřence. A to konkrétně na ptáky, kteří jsou svým způsobem života vázáni na vodu, zejména na vodní toky nebo se tam velmi rádi zdržují. V našem případě mám na mysli naši půvabnou řeku Olzu. Na vašich procházkách od Harcova až

k Zamčiskům a od Belka až do Zokrynty máte možnost pozorovat zajímavé tvory, často slyšíte roztodivné ptačí zvuky. Zvláště nyní na jaře je přítomnost ptáků, kteří budují svá hnízda, aby přivedli na svět své potomky, je vnímána intenzivněji.

Na této dvoustraně vám představíme jednak druhy, které určitě znáte, ale i ty méně známé, které jste třeba u vody pozorovali, aniž byste znali jejich druhová jména.

RB

Fotografie: internet (wikipedie)

Čáp černý

Poměrně vzácný pták, který se na rozdíl od svého příbuzného čápa bílého, lidem vyhýbá. Podobně jako volavka se často brodí řekou a loví vodní živočichy. Bývá občas vidán pod tůň na Harcově.

Konipas horský

Nejčastěji ho můžeme vidět chodit po kamenech, které vykukují z řeky, neustále potřásat ocasem nahoru dolů a odtud vyrážet na lov polétávajícího hmyzu. U nás mu říkáme vodní plistva.

Ledňáček říční

Jeden z nejkrásnějších ptáků vůbec, klenot každé řeky. Loví malé rybky způsobem, že číhá na nízké větvi a střemhlavě vystřelí do vody. Je celkem plachý a vzácný. Hnízdí v noře vyhloubené v kolmém břehu. Letos ještě nebyl pozorován.

Skorec vodní

Netypický pěvec. Vypadá jak obtloustlý kos s bílou náprsenkou a sbírá potravu pouze pod vodou, a to i v zimě při zamrzlé řece. Stačí mu díra v ledu. Při vyrušení popoletí nízko nad řekou o pár desítek metrů a usadí se na jiném balvanu.

Volavka popelavá

Volavka, nářečně Czapla, se na Olze vyskytuje celoročně. Na rozdíl od čápů lítá s ohnutým krkem. Nehnutě stojí ve vodě a loví ryby. Je plachá, člověka uvidí dříve než on ji a odlétá. V noci občas vyhloučí ostrý skřek.

Kormorán velký

Nevelká hejna kormoránů navštěvují řeku pouze v zimě při nedostatku potravy. Hromadně se potápějí a loví ryby. Dokážou rybářům natropit citelné škody. Tuto zimu se neobjevili.

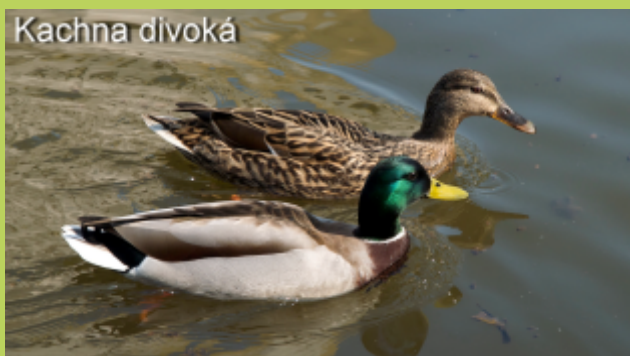
Střízlík obecný

Velmi hbitý ptáček s hlasitým zpěvem, nenápadný jako partyzán. Často slídí v odhalených kořenech stromů. Čím hustší porost, tím lépe. Snáší nejmenší vejce ze všech našich ptáků.

Racek chechtavý

Racek v Hrádku nehnízdí, nad řekou pravidelně prolétává, občas lapne nějakou ryбку. Příležitostně bývá pozorován v menších hejnech na zoraných polích. Nářečně mu říkáme meva.

Kachna divoká

Kachny jsou s vodou „srostlé“ a na Olze žijí poměrně hojně. Letos hnízdí v okolí Girova 2 páry. Hnízdo staví na zemi v hustém porostu, nejraději na ostrůvcích v řece, aby bylo lépe chráněno.

Morčák velký

Velmi vzácná kachna, živí se rybami, se v Hrádku začala vyskytovat poměrně nedávno. Zvláště při letu vyniká bílé tělo a tmavá hlava. Hnízdí vysoko v dutinách starých vrb i ve speciálních budkách. I v Hrádku letos zahnízdila.

Rákosník zpěvný

Jediný z našich rákosníků, který žije i mimo rákosiny, obývá husté břehové porosty a vlhká křovinatá místa. Je poznatelný podle zvučného zpěvu, jinak žije velmi nenápadně.

Mlynařík dlouhoocasý

Drobní pěvci s dlouhým ocáskem obývají listnaté lesy a parky. V Hrádku je nejčastěji potkáme v lese Girově. Kromě doby hnízdění se zdržují v menších hejncích. V zimě i hřadují schoulení k sobě.

Pěnice černohlavá

Tato pěnice žije v různých typech lesa, u Olzy je častým obyvatelem hustých křovin, lužního lesa Girova. Samec má černou hlavu, samice hnědou. Vyniká nádherným zpěvem. Zpívá téměř celý den.

Pisík obecný

Pisík je typický bahňák, který spíše chodí, než lítá. Má rád štětkové a kamenité náplavy, které bývají časté po povodních. V Hrádku v posledních letech nežije. Před časem hnízdil u tzv. Černé skály.

Slovník ponaszynu

L

luter - protestant
lyczic - léčit
lygowisko - místo spaní
lyk - lék
lykarstwo - medikament
lynkać - lekat
lyska - líska
lyżć - lézt

Ł

łach - lenoch
łachować - lenořit
łacny - levný
łakómić - lakomec
łakómy - lakomý
łania - laň
łantaś - lotr
łapa - tlapa
łata - záplata, darebák
łatwić - dělat, zařizovat
ławka - lavička, školní lavice
łazić - toulat se
łazynga - povaleč
łep - škaredý obličej
łobereśc - obořit se
łobezdrzić sie - otočit, podívat se
łobiesić - oběsit
łobracać - obracet
łobrozek - obrázek
łociypka - otep slámy
łodbiygac - odbíhat
łodgarnyć - odhrnout
łodmaryja - kredenc
łodprawiać - slavit, strojít hostinu
łodprawić sie - mít orgazmus
łodulóny - zakaboněný, smutný
łodyga - stonek
łofiaara - oběť
łoficyr - důstojník
łognyć - ohnout
łogórka - okurka
łogrómny - mohutný, ohromný
łogryzek - ohryzek
łoherdescić - sprdnout
łokieć - loket
łokiynnica - okenice
łokno - okno
łokory - řezivo s kůrou
łokropnie - hodně moc
łokuty - okovaný
Łolza - Olza, Olše (m.n.)
łopata - lopata
łoprata - oprat
łopryszek - vagabund
łorgany - varhany
łorlap - dovolená
łoryngle - náušnice
łosa - vosá
łosełka - ocilka, brousek na kosu

łosio bania - vosí hnízdo
łostrewka - tyč k sušení sena
łostrzy - ostrý
łostrzizónki - ostružiny
łostuda - ostuda
łoszkapicć sie - zranit se
łość - rybí kůstka
łoto - tady
łotomana - pohovka
łotwiyrok - otvírák
łowca - ovce
łowczorz - pasák ovec
łowiyenzi - hovězí
łowiyynzina - hovězí maso
łowiyynziok - lidová píseň bez rytmu
łoziołmbac - zebat, cítit chlad
łozralec - opilec
łódka - lodka
łódź - loď
łój - lůj
łółtorz - oltář
łóm - kamenolom, kravál
łómac - lámat
Łómno - Lomná (m.n.)
Łóndrzichowice - Oldřichovice (m.n.)
łóni - loňského roku
łóžeczko - postýlka
łózko - postel
łuzda - uzda
łygac - intenzivně bolet
łytko - lýtko
łyżka - lžíce
łza - slza
łzawić - slzet

M

macać - ohmatávat
machrować - chválit se
maciura - prasnice
magicz - magneták
maj - květen
majdnyć sie - minout cíl, netrefit se
majdok - levák, neřika
majkefer - chroust
majtki - dámské kalhotky
malować - kreslit, malovat
malowidła - líčidla
malówka - malování bytu
malyrz - malíř
mało - málo
mały - malý
mamincycek - rozmazlené dítě
mamlas - nemešlo
mamrac - nařikat, odmílovat
Mania - Mařka
maniry - chování, obyčej
mangiel - mandl
mantel - plášť
maras - hnus, marast
marasić - patlat, špinit
marekwia - mrkev
marne - je mi líto
marnić - utrácet, marnovat
marownia - márnice
marzynyć - mrznout
masarnia - řeznictví
masło - máslo
masne - tučné, drahé
masora - masařka (moucha)
masorka - žena pracující v řeznictví
masorz - řezník
maszyngwer - samopal, kulomet
maścicć - mastit
maśc - mast
maślók - klouzek, moula, řouma
maślónka - podmáslí
maśniczka - máselnice
melszpajs - zákusek, desert
merglas - vlákno, rybářský vlasec
mgła - mlha
miano - jméno
miara - míra
miarowy - splňující kritéria
miauczeć - mňoukat
miech - pytel
miechowina - pytlovina
miedza - mez
mierzac - měřit
mierzeć - mrzet
Mietlarnia - Bystřice nad Olší (m.n.)
mietlorz - výrobce kořtat, Bystřičan
mietla - koště
miglanc - chytrý, s fištrónem
milioner - milionář
mina - výraz tváře
miszkorz - osoba provádějící kastraci
miszkowani - kastrace
miyndzy - mezi
mijnki - měkký
mijnso - maso
mijnysi - menší
mijnsta - máta
mijntoszić sie - vrtět se
mijrwa - mrva, volně ložená sláma
mijszac - míchat
mijszanki - štouchané brambory
mijszek - pytlík
mijszkać - bydlet
mleć - mlít
mlyczny - mléčný
mlyczoki - první zuby
mlyko - mléko
młaka - močál
młoducha - nevěsta
młody - mladý
młyn - mlýn
młyniorz - mlýnář
młynski koło - mlýnské kolo
moczka - omáčka
moczorz - opilec, bezdomovec
moj - májka
mojiczek - pampeliška
morda - tlama
mordować - trápít
mordownia - špinavá hospoda

morowy - obrovský
mortwy - mrtvý
morus - naduteč, vychloubač
mościnka - milostpaní
moździyrz - hmoždíř
móndrować - mudrovat
mónka - mouka
mózg - mozek
mrowczo kupa - mravenišťe
mrowiec - mravenec
mrozowiec - slabé sněžení
mroźny - mrazivý
mrógać - mrkat
mrógnyc - mrknout
mróz - mráz
mryngać - blikat
mryngaty - pruhovaný
mucha - moucha
muckać - líbat
mularka - zedničina
mulorz - zedník
mur - zeď
murowany - zděný
murzin - černocho
musieć - muset
mycka - čepice
mykać - posouvat
myknyć - táhnout hrací figurkou
mynczka - nedochůdče
myndzić - žadonit
myszo dziura - myší díra (m.n.)

N

na miarki - žít na hromádce
nabechtać - zlanářit
nabijać - nabíjet
nabijok - amant, snoubenec
nabiyrać - nabírat
nachladać - najít
nadól - dolů
nadziyrzany - nadržény
naganiać - mít naspěch, nahánět
najebać sie - ožrat se
najeby - ožralý
najisto - určitě
nakłodać - nakládat
nakormić - nakrmit
nale - no tak
namówiać - namlouvat
napolitanka - oplatek, tatranka
napoprzyk - napříč
naporynczać - přikazovat
napynczniec - nabobtnat
narpa - papírnictví
narymby - naruby
nasmolić - rozčítit, nasrat
nawalóny, szary - opilý
nawias - závorka
nazbiyrać - nasbírat
nazdać sie - předpokládat
ni - ne, zápor
nicpóń - nešika
niebardzo - nic moc
niebieski - nebeský
niebo - nebe

niech - ať, nechť
niechcyncy - nechťic
niechey to - nech to
niecygón - nelži
niedowno - nedávno
niedźwydz - medvěď
niefulej - nekecej
niehócz - nekecej
niepochodzi, niepolazuje - nechutná
niepodara - zmetek
niepodobne - není možné
nieskoro - pozdě
nieskorzi - později
niestejzymie - něco mimořádného
niewiasta - snacha
niewłóśny - nevlastní
niezdrowi - opar na rtu
nikiery - některý
nima - není
nima kiedy - není čas na něco
Nimiec - Němec,
Nimiecko - Německo
niszczyć - ničit
niymy - němý
niyśc - nést
no tóz - no tak
nocniok - nočník
nocznica - strašidlo
noga - noha
nogawica - nohavice
nogły - zbrklý
nolepa - zápečí
noparstek - náprstek
norynczi - náruč
nosić - nosit
notkóncia - vlněná ochrana lýtek
nowicyjan - nováček
nowiycki - návštěva novorozence
nozdrza - chřipí
nożyce - nůžky
nufcykować - šmejdít ve věcech
numero - číslo
nurkować - potápět se
nuška - prase
nuta - nota
nutryja - nutrie
nynak - polštář
nyrka - ledvina

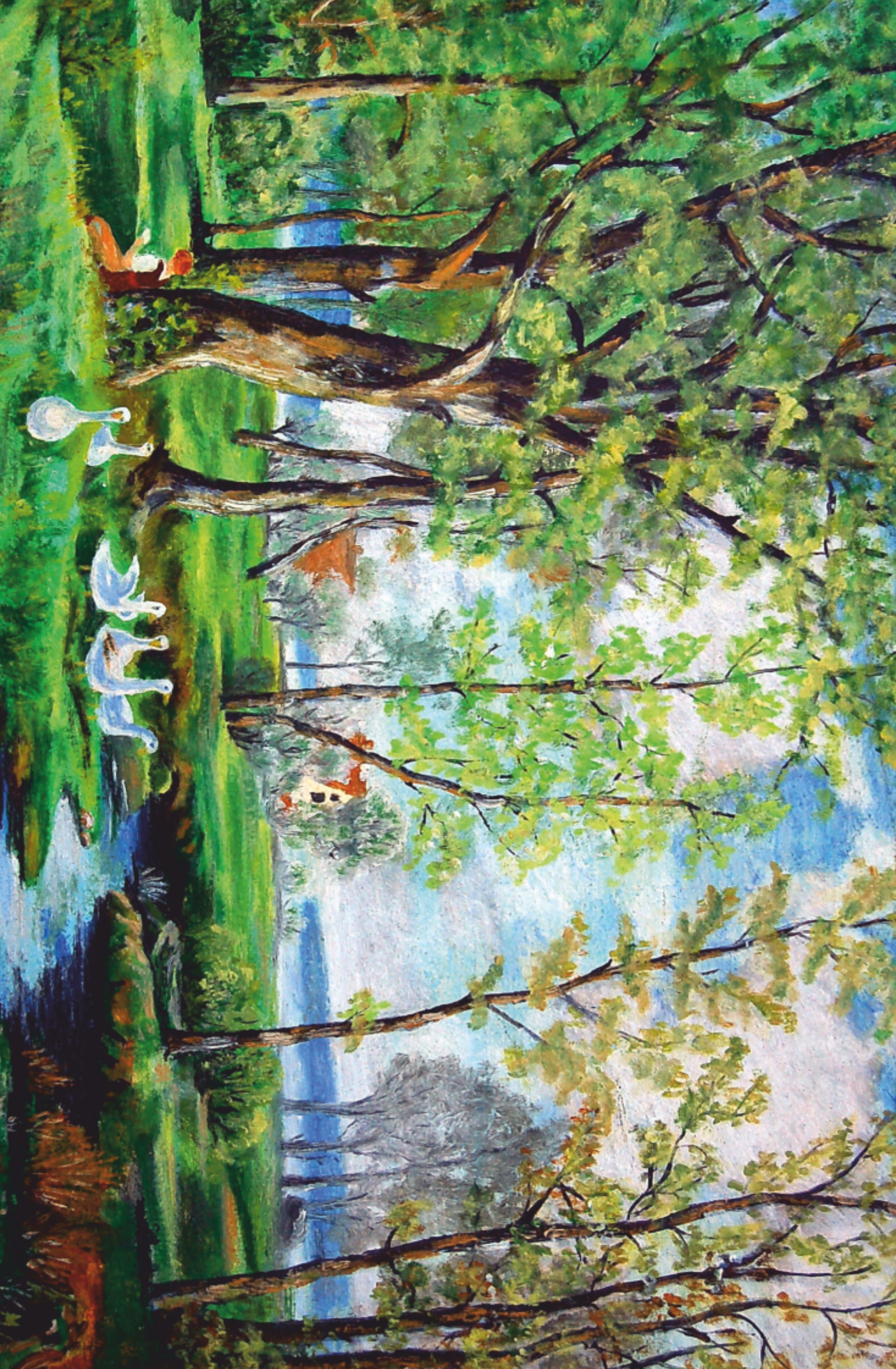
O

o - koukej, hele
obiadwać - obědvat
obiód - oběd
obibok - budiškníčem
obidwo - oba
oblubióne - oblíbené
obszczekać - pomlouvat
obyć sie - obejít se bez něčeho
obywak - obyvací pokoj
odrzić sie - poranit se
ofajtać - ostříhat nedbale
ogiyń - oheň
ogłondać - prohlížet
ogniwko - článek řetězu
ogryźć - okousat

okłodać - bít, dávat co proto
okróńgly - kulatý, oblý
okulory - brýle
Olza - Olše - m.n.
ołów - olovo
onuce - vlněné ponožky
opamjyntać (se) - vzpamatovat (se)
opiyntek - podpatek
opiyradło - opěradlo
opowiadać - vyprávět
oryngle - náušnice
osiy - osm
osiyinnost - osmnáct
osiyndziésiónt - osmdesát
oskar - slunce
ostrewka - stojan k sušení sena
ostropiec - karvinsky stojan na seno
ostrziżónki - ostružiny
ośmielić sie - odvážit se
oźralec - opilec
óśmy - osmý

P

pacharzina - močový měchýř
pachoł - starý mládenec
pachołek - mladý muž
paczepo - krám, věc
padać - pršet
padze - prší
padze śniyg - sněží
pajac - loutka, kašpar
pajacować - dovádět, vyblbovat se
pajónk - pavouk
pajsiel, pajsle - plíce
pajta - zanedbané stavení
pajtać - krájet nahrubo
pajtnyć - přefříznout
pajtok - tupý nůž
pajynczina - pavučina
pajzel - restaurace IV. cen. skupiny
pakować - balit
pakuj! - táhni! vypadni!
pałas - nůž s velkou čepelí
pałasować - nahrubo krájet
pamiyńc - paměť
pamiyńtać - pamatovat
pamiyntnik - památník
pampóń - papaláš
pandrok - ucpaný pór
panoczek - pán
papalasz - top manager
papiyr - papír
papka - dětská kaše
paprucy, paprucina - kapradí
papuciorz - obyvatel Vendryně
papyndekiell - lepenka
par - podívej
parazol - deštník
parcie - heled se se
partyja - parta
parzba - nevázaná zábava
parzić - pařit
pasik - prase (domácky)
pasikónik - kobyłka luční
pasiónek - pastvina, louka

Marie Walková - U potoka na pastvě